

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 103 / II Legislatura / Vuitè període

Dimarts, 6 d'octubre de 1987

**Presidència del Molt Honorable
Sr. Miquel Coll i Alentorn**

Sessió Plenària núm. 75

Primera reunió

SUMARI

La sessió s'obre a les onze del matí i tretze minuts.

Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu (Punt únic de l'ordre del dia.)

Exposició : M. H. Sr. President de la Generalitat (p. 4726).

Presentació del discurs (p. 4726).

Els objectius

La institucionalització (p. 4727).

La catalanització (p. 4727).

El progrés econòmic (p. 4728).

La modernització (p. 4728).

El benestar social (p. 4729).

La manera de fer

En el camp nacional (p. 4729).

En el camp econòmic (p. 4730).

Rebuig del pessimisme (p. 4730).

La societat civil (p. 4730).

Els resultats

La interpretació restrictiva de l'Estatut (p. 4731).

Catalunya progressa (p. 4731).

La imatge exterior de Catalunya (p. 4732).

Els objectius per als cinc anys que vénen

L'aplicació de l'Estatut d'acord amb la lectura del 1979 (p. 4733).

L'organització territorial (p. 4734).

La nacionalització del poble català (p. 4735).

La construcció de la societat dels anys noranta

El progrés del país (p. 4736).

La promoció i el benestar de les persones (p. 4736):

La sessió se suspèn a un quart de dues del migdia i cinc minuts.

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 75

La sessió s'obre a les onze del matí i tretze minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el lletrat Sr. Pau.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat, acompanyat de tots els H. Srs. Consellers.

Ordre del dia

Punt únic : Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.

El Sr. PRESIDENT : Comença la sessió.

D'acord amb l'article 119 del Reglament, aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és, com és sabut, debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.

Abans de començar aquest debat, aquesta Presidència té el gust de donar la benvinguda als Diputats Il·lustres senyors Joan Patrici Boza i Chirino i Miquel Padilla i Díaz, del Grup parlamentari de Convergència i Unió; Màrius Díaz i Bielsa, Ignasi Riera i Gassiot i Francesc Padullés i Esteban, del Grup parlamentari del PSUC. Siguin benvinguts i esperem molt de la seva col·laboració.

Comença aquest debat amb la intervenció del Molt Honorable senyor President de la Generalitat, al qual tinc el gust de donar la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol i Soley) : Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, després de set anys d'autonomia efectiva i de set anys de govern de Convergència i Unió, i ja cap al final de la segona legislatura autonòmica, m'he preguntat si havia de plantejar aquest debat —almenys, aquest discurs— en termes restringits sobre el que en podríem dir el curs polític passat i el que ve, o bé si havia de mirar de donar-li una dimensió més àmplia en el temps i en la temàtica. I he decidit parlar-los del que ha passat durant els set anys passats i del que considero que s'hauria de fer —al marge, òbviament, d'eventuals resultats electorals— durant els cinc que vénen, perquè l'horitzó del 92 és, per diversos motius, un obligat punt de referència. Per tant, què ha passat, què s'ha fet des que tenim autonomia i què hem de fer durant els propers anys? Tot això ho faré tenint en compte tres aspectes : els objectius, el procediment o la manera de fer, i els resultats.

Durant els anys d'autonomia efectiva els objectius principals del govern de Convergència i Unió han estat : la institucionalització, la catalanització, el progrés econòmic, la modernització i el benestar social —hi ha hagut altres objectius menys

centrals, menys fonamentals, o bé que estan involucrats en aquests cinc.

El primer objectiu —ho repeteixo—, el de la institucionalització, comprèn quatre punts : l'Estatut, els municipis, les diputacions i l'organització territorial.

L'any 1979, em sembla que tots, o la gran majoria, érem conscients que l'Estatut que s'havia aprovat no era el que havíem reclamat durant anys. Per què, doncs, el vàrem acceptar? Segurament perquè les forces polítiques catalanes que el vàrem negociar vàrem cometre alguns errors. Però també perquè vàrem ser generosos, molt generosos —i fóra bo no haver d'arribar un dia a la conclusió que això, aquesta generositat, va ser un error—, vàrem ser molt generosos en la nostra contribució al consens que permetés la governabilitat i, més encara —més encara que la governabilitat—, que permetés la viabilitat de l'Estat democràtic a Espanya.

També cal dir que les interpretacions posteriors, molt forçades, que s'han fet de la Constitució, han desvirtuat l'inicial plantejament de l'Estat de les autonomies en un sentit desfavorable per a Catalunya.

Amb tot, l'Estatut fou acceptat i, concretament, Convergència i Unió el va definir com una eina per a construir Catalunya i per a assegurar i enfortir la identitat catalana. És a dir, l'Estatut no era ben bé la solució institucional que Catalunya reclamava, però amb ell a les mans es podia anar construint una realitat de país.

La insatisfacció estrictament institucional i objectiva, és a dir motivada pel grau real de capacitat d'autogovern, és creixent en la classe política i en el país.

Des de l'altra perspectiva, la instrumental, la d'eina de treball, jo, personalment, m'atreveixo a fer una valoració més positiva. Però no cal insistir, no cal que insisteixi gaire en això, puix que el meu discurs del mes de febrer i el debat que el va seguir varen deixar clares les insuficiències de l'Estatut tal com s'aplica i els sostres competencials i financers que reclamem.

De tota manera, i a fi que no hi hagi dubte, recordaré els dotze punts que vaig enumerar i que definien el nostre objectiu, que definien i que defineixen el nostre objectiu autonòmic, i que, de passada, definien, i defineixen, el que entenem que ha de ser l'Estat de les autonomies; és a dir : l'Estat de les autonomies ha de permetre un Estatut català com el que reclamem, ja sigui perquè aquest sostre es pot generalitzar, ja sigui perquè pot admetre, perquè l'Estat de les autonomies pot admetre que Catalunya tingui aquest desenvolupament estatutari propi, si és que no es pot generalitzar.

Els dotze punts en qüestió, dels quals alguns són molt de fons i altres són més conjunturals, són —vostès ja els recorden del mes de febrer—, són : el respecte de les competències exclusives, la possibilitat de dur a terme una política econòmica,

la llibertat de decisió per a les subvencions, la resolució dels traspassos pendents, la resolució del que se n'ha dit els «serrells», una solució definitiva del finançament, una policia autonòmica de prou entitat, una revisió del tractament de les peticions de la Generalitat a la Comunitat Econòmica Europea, el respecte de les competències autonòmiques en tot el que fa referència a la Comunitat Econòmica Europea, l'ajustament de determinats aspectes de simbologia, representació i jerarquia, una especial consideració als aspectes lingüístic i cultural i la modificació dels criteris del Govern central tendents a rebaixar el sostre estatutari.

Dit això —després n'haurem de tornar a parlar, de l'Estatut—, passem als municipis. Els municipis s'han desenvolupat amb força durant aquests anys: s'ha incrementat la seva autonomia, també les seves possibilitats de serveis als ciutadans, i també la seva capacitat d'iniciativa en general. Tot això era un objectiu general de la democràcia i, concretament, també, de totes les forces autonomistes catalanes.

Crec, a més, que aquesta és una bona oportunitat per dir que, del 1979 ençà, els municipis catalans, en termes generals, han fet una bona tasca; que, sobretot, han treballat bé en la línia de cobrir els dèficits que a moltes poblacions hi havia; que molts han actuat també molt positivament en la línia de la catalanització, i que tot això s'ha produït amb independència, en general, del color polític dels ajuntaments.

Crec que aquest és també un bon moment, i un bon lloc, per reiterar la meua satisfacció, en tant que President de Catalunya, per la bona col·laboració institucional que, normalment, hi ha hagut entre la Generalitat i els ajuntaments. En canvi, hem de recordar que els municipis tenen pendent el tema del finançament; tothom coincideix que, en la distribució actual dels recursos, els municipis —i diguem, de passada, que també les comunitats autònomes— en surten molt perjudicats: una millor distribució de competències en tots els àmbits i una millor distribució de la fiscalitat i de la corresponsabilitat que comporta, és el primer pas necessari per donar una sortida a aquest tema en la línia de la racionalització de la gestió sense incrementar la despesa pública.

Pel que fa a les diputacions, és sabut que, fins avui, l'intent d'integrar les seves competències i funcions en l'esquema territorial català, a través de la Generalitat i dels municipis, ha donat un resultat prim, ha donat poc resultat. Vull recordar, un cop més, que això era una de les reivindicacions més insistent del catalanisme polític, de tots els sectors del catalanisme polític; per tant, la nova Llei de Diputacions que ara provisionalment permetrà dur a terme aquesta operació de reducció important del paper i de les competències de les diputacions encaixa amb una reivindicació, no solament actual, sinó històrica, del moviment catalanista, que va tenir una primera —i, per cert, total— aplicació per part de la Generalitat republicana.

I, finalment —breument, perquè després tornarà a sortir el tema—, finalment em refereixo a una altra qüestió pendent: la institucionalització de les comarques, que, com vostès saben, s'ha de fer en compliment d'un manament estatutari, l'article cinquè de l'Estatut, però en compliment també d'una reivindicació històrica que tots els partits catalanistes havien fet sempre, i, per altra banda, la comarcalització ha d'esdevenir un estri al servei del desenvolupament equilibrat de tot el país. Aquest, doncs, breument repassat, era el primer objectiu, és el

primer objectiu, principal, bàsic, d'aquests anys d'autonomia efectiva.

Parlem ara d'un segon objectiu, també bàsic —de fet, més bàsic encara—, que és el de la política de catalanització —més bàsic encara, òbviament.

Permetin-me que ara els recordi que, l'autonomia, Catalunya la va demanar sobretot per un motiu: perquè volia —i vol— mantenir i enfortir, enriquir i projectar la seva identitat; no l'ha demanada per motius administratius, ni d'eficàcia administrativa, ni per motius, diguem-ne, estrictament polítics, l'ha demanada per motius nacionals.

Si Catalunya hagués perdut totalment o quasi totalment la seva llengua, si hagués deixat de conrear una cultura pròpia, si hagués oblidat la seva història, si s'hagués apagat el seu sentiment col·lectiu, si hagués renunciat a l'orgull de ser el que ha estat... En una paraula, si hagués perdut la seva consciència nacional, Catalunya no hauria demanat l'autonomia. Si Catalunya hagués estat una mena de Lombardia o un Nordrhein-Westfalen espanyoles, no hauria demanat l'autonomia. I, de fet, la prova en sentit contrari és que tampoc a Espanya no n'havia demanat ningú, d'autonomia, fora de les nacionalitats històriques, no l'havia demanat ningú. És a dir, l'autonomisme català és una manifestació del nacionalisme català; per tant, el primer objectiu de l'autonomia és el reforçament de la nació catalana: el primer objectiu de l'autonomia és el reforçament de la nació catalana; de tot el que fa que Catalunya sigui una nació i que fa que els catalans tinguin una personalitat pròpia, és a dir de la llengua, de la cultura, del dret, del sentiment col·lectiu, de les institucions específiques del país, etcètera. Per tant, no és d'estranyar la nostra reacció quan, per exemple, se'ns diu que el dret català és un subsistema, com se'ns ha dit fa molt pocs dies —per escrit, a més, i molt oficialment—, que és un subsistema del dret civil espanyol; o quan se'ns ha dit —no tan públicament, però sí en el meu despatx, per part de la màxima autoritat en aquest terreny— que la cultura catalana també és una subcultura, també és un subsistema dintre d'una única cultura espanyola. I, és clar, un país pot tenir més o menys diners, pot ser més o menys ric, i pot tenir més o menys competències, podríem tenir més o menys competències en les carreteres o en determinades denominacions d'origen, però això no afectaria el que en podríem dir el nucli, l'arrel, el pinyol central del que és el ser d'un país. És per això que vostès han d'entendre... i espero que participen de la reacció molt negativa que hem tingut davant de determinades manifestacions culturals —una d'elles recent aquests dies— o bé, per exemple, davant aquesta afirmació: «El dret català, el dret civil català, és un subsistema dintre del conjunt espanyol».

Per tant, això: un objectiu fonamental, fonamentalíssim, de l'autonomia és reforçar, mantenir, projectar també, la realitat nacional de Catalunya. Però aquest objectiu era, i és, inseparable d'un altre, i és que Catalunya sigui un sol poble: també això ha estat —i crec que és— un objectiu de totes les forces polítiques catalanes.

Ja fa anys, vàrem posar les bases d'una política integradora, d'una política basada en l'acolliment, dient —i és una definició que, afortunadament, ha estat ben assumida pels ciutadans de Catalunya— que «català és tota persona que viu i que treballa a Catalunya i que en vol ser»; és a dir, la condició de català no ve donada pel passat o per la sang, sinó pel present i pel futur,

per la pròpia decisió, i pel viure en comú. Aquest concepte de «català» i de «Catalunya» requereix que en la nostra societat imperin unes actituds de respecte i de comprensió, i que s'actui tenint sempre en compte la totalitat de la població catalana; requereix que ningú no pugui creure que és oblidat, o requereix, almenys, que el país, tot ell, i òbviament el Govern, facin un gran esforç perquè ningú no es pugui sentir al marge.

En això, a consolidar Catalunya com a nació, a fer que el mutu respecte faci possible el lema de «Catalunya, un sol poble», a fer de la Catalunya actual la continuïtat del que sempre ha estat —enriquit, això sí, per les noves aportacions—, a projectar tot això col·lectivament cap al futur, en tot això —la pregunta que ens hem de fer en aquest debat, sempre—, en això, hem progressat prou, s'ha progressat prou? S'ha progressat prou en el camp lingüístic? S'ha mantingut prou bé la convivència? Hi ha un sentit prou viu i creixent i cada cop més estès, de tots els ciutadans de Catalunya, de catalanitat, de pertinença a Catalunya? És això el que en el curs d'aquest debat haurem d'anar contestant per valorar aquests anys d'autonomia.

El tercer objectiu ha estat el progrés econòmic del país. De fet, durant alguns d'aquests set anys, l'objectiu real ha estat sortir de la crisi, perquè, com vostès saben, nosaltres hem tingut una crisi duríssima, a conseqüència, en part, del caràcter eminentment industrial de la nostra economia.

El que els vaig a dir ho he dit altres cops també des d'aquesta tribuna, però és bo de repetir-ho: la Catalunya moderna és el resultat de dos esforços col·lectius principals: el cultural, entroncat molt específicament amb la voluntat d'afirmació nacional, i l'econòmic. Tant l'un com l'altre es basen en el teixit social català. Tot plegat, és a dir, cultura —en el sentit ample del mot, òbviament—, economia i teixit social, tot això configura un model de societat que no diré que sigui original, puix que es dona en alguns altres indrets d'Europa, però sí que té un alt grau de personalitat pròpia i de coherència interna, i que és el que dona força al país.

En aquest model hi cap gent de tota condició política i social, justament, perquè una de les seves característiques és el pluralisme i la llibertat.

De fet, la riquesa del teixit social és el que obre finestres i portes al pluralisme i a la llibertat i que fa el model acceptable per a pràcticament tothom.

Quan, de fet, els sistemes funcionen de dalt a baix només el pluralisme i la llibertat poden ser fàcilment ofegats; quan és al revés, quan és el teixit social el que impulsa el país de baix a dalt, és pràcticament impossible, afortunadament, ofegar el pluralisme i la llibertat.

I això és, precisament, una de les coses que fa possible, que fa que no sigui quimèric pensar que Catalunya pot ser un sol poble. Perquè el nostre model de societat és obert, és integrador i és atractiu. Però, per funcionar, necessita moure's en un alt nivell de cultura, de desenvolupament i, sobretot, en un bon nivell d'oferta, de possibilitats de promoció personal; no solament econòmica, de tot ordre: social, cultural, etcètera.

I, en una circumstància així, en un plantejament així, una crisi econòmica molt llarga i molt destructora li fa, evidentment, li pot fer perdre atractiu. Per això la crisi econòmica, en el nostre cas, representava també una amenaça per a la cohesió interna del país, i justament, precisament en aquest

moment en què ens calia que la força integradora fos especialment poderosa.

Ara, afortunadament, ja no hem de parlar tant de crisi i podem parlar més de progrés, que no és només, aquest progrés no és només un objectiu de creació de riquesa, sinó —hi torno a insistir— és també un reforçament de la cohesió social, en el cas d'un país com el nostre, que ha de poder oferir una imatge i un projecte en tots sentits engrescadors per a tots els seus ciutadans.

Bé, el cas, però, és que ara ja podem parlar que Catalunya mantingui i incrementi el seu pes econòmic, el seu nivell de renda, el seu esperit d'iniciativa, la seva capacitat d'oferir possibilitats de promoció a tota la seva gent.

Tot això lliga —i lliga cada cop més— amb un altre dels objectius esmentats, que era el de la modernització del país. La modernització va molt connectada amb el progrés econòmic, però, de fet, el desborda, perquè no és només l'economia catalana el que s'ha de modernitzar, sinó tota la societat; és l'aparell productiu, òbviament, però també és la formació, és l'acció cultural..., ho és tot. I aquí, en la modernització, varem incloure també un altre objectiu, que hi és involucrat, l'objectiu de l'obertura de la nostra societat, l'obertura internacional, és a dir, en l'espai, i l'obertura cap al futur, és a dir, en el temps.

Ens varem proposar —i crec que això es va aconseguint, amb l'ajut i la col·laboració de tothom— acostumar la nostra gent a pensar des de la seva identitat catalana, òbviament, i tan reforçada com sigui possible, però des d'aquesta, a pensar en termes d'universalitat i en termes innovadors, d'innovació.

La modernització i l'obertura s'han convertit en una mena de *ritornello*, gairebé de cançó de l'enfadós en els discursos polítics, i també en els discursos culturals: tothom vol ser modern, i tothom vol ser obert, és la moda d'avui. Jo vull recordar —i testimonis n'hi ha, d'això, i molts— que per al Govern de la Generalitat ni la modernitat ni l'obertura no són una moda.

Els nostres intents, des del Govern, d'obrir Catalunya al món econòmicament i culturalment —des del Govern, no d'abans, que hi havia hagut altres actuacions, d'obrir Catalunya al món econòmicament i culturalment— ja daten de 1980-1981, des de, per exemple, l'Exposició a la UNESCO, que va ser a primers del 81, o des dels primers contactes oficials de la Generalitat, poc després de jo ser nomenat president, amb societats americanes i japoneses, en el camp econòmic, per exemple, i, per cert, en plena crisi internacional.

Hem propugnat sempre l'obertura i la modernització perquè fa temps que sabem que són dues exigències de l'època actual. Però també —i encara que sigui, amb observacions d'aquest tipus, amb el risc d'allargar una mica el discurs, si més no, doncs, exposo fets fonamentals del nostre pensament i inspiradors de la nostra acció— perquè, aquesta obertura, la reclama la nostra filosofia política i el nostre pensament nacionalista.

Catalunya no és —com d'altres n'hi ha— un país, per naturalesa, estàtic. Geogràficament i culturalment està sotmès a moltes influències, ho ha estat també històricament; econòmicament no té una riquesa immoble, és a dir, d'aquelles —diguem-ne— fixes, que l'únic que cal fer és deixar que sigui allà, sense ocupar-se'n, sinó que la seva riquesa és el resultat de l'esforç de cada generació —i per això, de vegades, hi ha tantes ruptures generacionals a Catalunya, perquè les coses no

vénen donades, diguem-ne, rutinàriament amb la transmissió, sinó que cal refer a cada generació la riquesa del país. Per tant, és un país que ha d'estar sempre al dia. Per altra banda, nosaltres som una nació petita, i amb poc poder polític; però, en això, no hi insistiré: som una nació petita. I els nacionalistes —i jo crec que els nacionalistes ho sabem millor que ningú— sabem molt bé que una nació petita no pot tancar-se en ella mateixa, perquè s'ofegaria. Alguns creuen, i ens atribueixen —amb bona fe o amb malícia, però ens ho atribueixen— que els nacionalistes volem defensar la nostra nació tancant-nos: no, és justament al contrari.

Nord-amèrica pot tancar-se, i de fet, en certs aspectes s'ha tancat o es tanca, de vegades, perquè és autosuficient, i la Unió Soviètica també, perquè ella mateixa és un univers. I Anglaterra, amb la seva llengua de difusió mundial i els vincles postimperial, s'ho va creure; fa vint anys, per exemple, s'ho creia. I, de vegades, fins i tot s'ho ha cregut Espanya; però un petit poble com Catalunya, o s'obre i es projecta, o s'ofega.

I la pregunta és —preguntes a les quals hem de donar resposta—: és Catalunya avui un país més obert que fa deu anys? Ho és el seu comerç, ho és la seva cultura? Els catalans es veuen més i més còmodament arreu del món? És més moderna? És la seva indústria més moderna, la seva agricultura? Ho són els elements de suport que la indústria i l'agricultura necessiten —els laboratoris, posem per cas, les xarxes de comercialització? Ho és el seu ensenyament? Ho és, fins i tot, la seva imatge? Els catalans han assumit que cal posar-se al dia?

Bé, tot això és el que jo els convido, en el curs d'aquests debats, a donar resposta.

Hem parlat, doncs, d'institucionalització, catalanització, progrés econòmic, modernització i obertura, però els he de dir que tot això no es pot fer al marge de les persones. En nom de la nació o en nom del progrés no seria lícit sacrificar les persones, ben al contrari; la nació té sentit en tant que ajuda decidivament les persones a tenir una definida manera de ser, a configurar la seva personalitat, a donar un sentit natural de comunitat a totes i cadascuna de les persones que constitueix un país. I, per altra banda, tot programa polític i econòmic, per més que s'autoqualifiqui de programa de progrés, finalment serà jutjat pel grau de satisfacció i de promoció personals que dóna a la gent.

Per tant, tots aquests objectius s'havien de complementar amb l'objectiu del benestar social.

Aquest objectiu ha estat present en la política del Consell, permanentment de 1980 ençà, i hi ha estat en dos sentits: en els dels serveis que cal oferir al conjunt de la població i en l'atenció d'alguns sectors que tenen especial necessitat de ser atesos, els que algun cop he definit com «els que no poden seguir».

La formació no és només, com abans he dit, una condició indispensable per al progrés econòmic, que ho és també, però també és i sobretot és un factor de realització personal, i per tant, com a tal entra en aquest capítol del benestar social.

I la salut, la salut és un estat físic i psíquic o és també un factor determinant de satisfacció personal. I un habitatge digne és una exigència elemental de tota persona, de tot ciutadà. La mateixa cultura té també aquest vessant d'enriquiment personal, i el lleure i l'esport, tot el que facilita la relació interpersonal, la mateixa Administració de justícia, també, tot això

ha d'estar a l'abast del ciutadà i a un bon nivell.

La felicitat de la gent —i espero que no somrigui ningú per una definició tan planera: l'objectiu de la política és el màxim possible de felicitat i de plenitud per al màxim possible de gent—, bé, la felicitat de la gent passa sobretot per aquest verals, per aquests camps, per aquestes coses.

La valoració que es fa d'una política depèn —no exclusivament, però sí en una part molt i molt important— de la resposta que es doni a preguntes com aquestes: ¿tenim una població amb més salut, amb una formació més adequada i millor, amb habitatges més com cal, amb més telèfons, amb més possibilitats de comunicar-se, amb més bona administració de justícia? I hi ha un altre aspecte del benestar social, aquell que he qualificat, que s'aplica a la gent que no hi arriba, a la gent que necessita un suplement d'atenció, i, aleshores, hi ha aquestes altres preguntes, molt punyents, precisament en la nostra societat, que són com s'atenen els vells, sobretot els vells sense família i malalts i amb molt pocs recursos; com s'atenen els minusvàlids; com s'atenen els que corren perill de marginació, o que ja han estat marginats; com s'atenen els presos.

L'any 1983 jo deia en aquest Parlament —i precisament en el discurs que obria el debat de política general— que els grans eixos que definien la política del Consell Executiu eren la modernització i el benestar social.

I afegia: «Fóra molt bo que no ens calgués parlar de res més que d'aquests dos blocs de problemes, perquè voldria dir que la institucionalització de la Catalunya autònoma estava resolta, que la normalització lingüística també; que la definitiva consolidació de la nostra identitat nacional també i que el nostre encaix, en el conjunt d'Espanya, també. Però no és ben bé així, i vaig haver d'engranar, tot seguit, el tema de la institucionalització, i ara també, ara també hem de parlar —per desgràcia, n'hem de continuar parlant, i molt— de la institucionalització, de la catalanització, del finançament, etcètera, però tot això no ens ha de fer oblidar... No podem dir: «De tot això, en parlarem després, quan haguem resolt els temes de la institucionalització i del finançament, etcètera», tot això no ens ha de fer oblidar —i per això ho torno a subratllar— el caràcter molt rellevant, sempre, d'aquest objectiu de benestar social.

Bé, els he parlat dels objectius que ens vàrem proposar, els objectius que han estat nostres durant aquests set anys, i ara els vull parlar dels procediments, és a dir, de la manera com els hem encaixat, de la manera com hem procedit per mirar d'aconseguir aquests objectius.

Entenc que en la política els objectius són importants, però que la manera d'actuar de cara a aconseguir-los també. I, en aquest sentit, ens ha calgut, ens va caldre fer una opció: s'havia de posar l'accent en l'enfrontament o en la negociació?; en la radicalització política o en l'aprofundiment social i nacional?; en la utilització dels greuges, d'una manera sistemàtica, o en la presentació d'un projecte col·lectiu estimulador? Ben entès que, en cap cas, el Govern de la Generalitat —i el poble de Catalunya sencer— no poden caure mai en la dimissió o a deixar de reivindicar el que en justícia i amb necessitat entenen que ens correspon. L'opció que vàrem prendre, la resposta que vàrem donar a aquestes preguntes, com a norma, fou no la de l'enfrontament sistemàtic i el conreu de la frustració, sinó la positiva, la de l'estímul de la il·lusió col·lectiva i de les ganes de fer, la de convèncer la nostra gent que, malgrat tot, podem

fer coses ara que valguin la pena.

Val a dir que algun cop ens hem vist aculats a situacions límit : la LOAPA fou un cas especialment clar; també el conflicte del finançament sanitari, i molts altres, i davant d'això hem hagut de reaccionar. Per exemple, no podríem córrer el risc, amb els braços plegats en nom de la convivència, i de l'entesa, i del diàleg, o per la por que ens diguessin victimistes, no podríem córrer el risc imminent —perquè era imminent— de tancament d'hospitals nostres, sense protestar enèrgicament, oh! i a més, tenint raó, tenint raó, com després els fets i el mateix Govern central —el mateix Govern central— han demostrat.

Durant aquests darrers anys alguns ens han acusat sistemàticament, sense solta ni volta, de victimistes. Mirin, jo els he de dir que de cara al judici seriós i definitiu de la nostra actuació, no de cara al de cada dia volgut per pràctiques polítiques, sinó de cara al judici seriós i definitiu, aquests atacs em preocupen molt poc, perquè està passant ja el que va passar en tot, està passant ja el que va passar amb el finançament sanitari, i dic això perquè abans l'he posat com a exemple, i és que els fets demostren que les nostres protestes eren més, més que fonamentades. És més, en tot això, són —han estat— i seran els nostres acusadors els que queden i quedaran en evidència; en canvi, sincerament —i potser imprudentment—, els diré que ens caldrà argumentar més a fons contra els qui ens acusin algun dia d'haver estat massa pacients. La veritat és que no hem ocultat mai els aspectes negatius de l'evolució autonòmica i sempre que hem hagut de reaccionar contra la retallada competencial o contra la desconsideració, que també és important en el terreny autonòmic —o, si no, repassin la correspondència d'en Companys de l'any 38 amb el President del Govern, el senyor Negrín—, o quan hem hagut de reaccionar fins i tot contra la voluntat desestabilitzadora de Catalunya, que també hi ha estat, quan hem hagut de fer tot això ho hem fet, amb l'energia que ha calgut, però no hem volgut mai deixar-nos arrossegar a l'espiral de la confrontació; no hem volgut arribar mai a un punt que ja no poguéssim controlar.

Jo els deia en una d'aquestes ocasions als manifestants, els deia : «gràcies i, si cal, hi tornarem; però, ara, avui, deseu les banderes i demà al matí tothom a treballar.» Ara bé, que quedi clar, això no ho hem fet mai en pla derrotista o dimissionari, sinó perquè, a més a més, hem dit al país : tenim precisament ara —ara, i malgrat tots els inconvenients que existeixen i que no hem dit, però que podríem haver dit, són més grossos fins i tot del que a vegades sembla a primera vista—, tenim ara, precisament ara, i malgrat tots els inconvenients, la possibilitat de construir un país, de consolidar-nos com a poble i de fer un salt endavant molt important. Hem dit això enfront d'una temptació que hi era, que era la de la radicalització, i que encara hi és o que hi pot tornar a ser fàcilment, i més si bufen les brases, i en referir-me a qui bufa les brases evidentment em refereixo que es poden bufar des d'aquí i des de fora d'aquí. Perquè és cert que més d'un cop ha semblat que ens hi volien dur, a això, i que ens provocaven, i és cert també que hi ha hagut i que hi ha en certa manera un risc de frustració. Imaginin-se que un dia haguéssim d'arribar a la conclusió que la via pacífica dona menys que la via violenta; imaginin-se això, quina desautorització, en un cert sentit, per a tots nosaltres. La lluita es fa justament perquè mai no s'hagi d'arribar a una conclusió d'aquest

tipus. Contra tot això, d'una manera sistemàtica, radical, en aquest sentit sí que ben radical, no hem triat de cap manera el camí de la radicalització, sinó un altre, el d'oferir un objectiu capaç d'omplir, capaç d'il·lusionar, nosaltres no podríem mantenir el país en actitud positiva només a base, diguem-ne, de lamentacions, o a base només fins i tot de reivindicacions, per ben plantejades que estiguessin. Nosaltres podem mantenir el país tens cap a un objectiu d'anar endavant si oferim, a més, malgrat totes aquestes dificultats, un objectiu que valgui la pena. Jo crec sincerament que l'hem ofert.

Crec que hem sabut lluitar contra dos enemics que han estat sotjant el nostre poble durant aquests anys : el de la radicalització i el del desànim. Tots dos són dolents i contra tots dos, com deia, hem lluitat. I si passem del camp nacional al camp econòmic, hem procurat actuar d'una manera semblant. Contra la crisi es comprèn el recurs a la protesta i la mobilització, òbviament, i és just i legítim. I es comprèn també el desànim i la frustració, i es comprèn fins i tot de vegades la negativa a admetre la realitat tal com és, i la crisi a Catalunya ha estat duríssima i això es comprenia perfectament, podríem haver-nos fàcilment deixat portar pel pendent. De fet, hi ha països, a Europa mateix; fora de Catalunya i fora de les fronteres espanyoles hi ha països que s'han deixat portar per aquest corrent del desànim i de la frustració, i a Catalunya mateix n'hi ha algun exemple. Són gent que han optat per l'ús sistemàtic de la queixa, del conreu de l'amargor, de l'acusació de discriminació, que han optat pel pessimisme. Han fet de la reclamació i de la queixa l'instrument bàsic de la seva política. (*Remor de veus.*)

Nosaltres, i d'una manera especial el Govern de la Generalitat, hem optat, en canvi, per un altre procediment que ha estat el de subratllar més els guanys que no pas les pèrdues, el d'estimular tota petita iniciativa, el de valorar tots els motius d'esperança. Durant anys el nostre discurs ha hagut de ser : «Anem malament, però hi ha concretament això que va bé i, sobretot, hi ha això, i això, i això que ben emprats ens poden fer sortir del clot.» Ha estat el nostre discurs de l'any 80, de l'any 81, de l'any 82.

Aquestes opcions de manera de fer en el camp nacional i en l'econòmic requerien una tercera opció bàsica : la de jugar a fons la carta de la societat civil. És el que hem fet. Més exacte, és el que vàrem fer des dels anys 80-81, i faig aquesta precisió dels anys 80 i 81 perquè ara tothom en parla, de fer societat civil, però aleshores no. Repassin, si us plau, els discursos de l'època : tot era parlar de planificació —sobretot de planificació econòmica—, d'intervenció i d'iniciativa pública, i la veritat és que Europa s'ha recuperat —i Espanya, i Catalunya— sense planificació econòmica; ni gota. Ni abans del 82 ni després del 82. Ha estat la recuperació de l'esperit d'iniciativa de la gent, a part, òbviament, de certs canvis objectius, com, per exemple, la baixa del petroli, un d'ells —i no poc important—, el que ha capgirat la situació en positiu, i els governs han comprès, els governs en general, d'Europa, han comprès que el millor negoci que podien fer no era inhibir-se —certament no es podien inhibir, no s'havien d'inhibir—, però sí dedicar-se sobretot a ajudar que la gent fes.

Aquesta és la carta que ja d'antuvi va jugar el Govern de la Generalitat i que ha anat bé. Els seré sincer, ben sincer. L'hem jugada per tres raons : per filosofia política, per adequació al model social i cultural del país —allò que he explicat abans del

model català—, i perquè era la millor carta que teníem i perquè no en teníem gaires més, ja els seré franc. Podíem haver tingut la temptació, amb uns altres marges de decisió o de poder, de prendre altres decisions, però aquests marges no els teníem.

Catalunya és un país, econòmicament, socialment i culturalment, molt basat en les individualitats i en les entitats intermèdies —és el que he explicat abans—, i, com els deia, és això el que li dona força. I no vàrem trigar gaire a comprendre —per raons competencials i financeres, en primer lloc— que teníem més possibilitats en la microeconomia que en la macroeconomia; va causar una certa hilaritat quan vàrem plantejar això l'any 80 i 81 en aquesta Cambra, però avui això, diguem-ne, està absolutament de moda aquí i a fora d'aquí; ja ho estava aleshores per als que seguien de prop —perdonin—, per als que seguíem de prop l'evolució que es produïa en el món i no només en el nostre petit univers. Vam comprendre que teníem més possibilitats en el camp de la microeconomia que en el de la macroeconomia, més en l'estímul de la base de la societat catalana que en les actuacions fetes des de dalt. Hem tingut la sort que aquesta opció —que, com els deia, ha estat feta mig lliurement mig per necessitat, però que, en tot cas, va ser feta a fons, amb energia i coherència—, hem tingut la sort que aquesta opció era la que corresponia a l'actual conjuntura econòmica i social, fins i tot política i ideològica en el món, no aquí —almenys en el món occidental, s'entén—, i, com després veurem, els resultats han estat bons.

I ara em cal tornar enrere un moment per dir-los que encara ens va caldre fer una altra opció, referent a procediment. He explicat l'opció en el camp nacional, en el camp econòmic, en el camp, això, de reforçament..., el recurs fonamental a la societat civil... Els he de dir, els he de parlar d'un fet que fa referència al ritme de la política de conscienciació nacional i de catalanització. L'opció era : havíem d'intentar forçar les coses, sobretot en aquest camp de la catalanització; havíem de mirar de fer entrar el clau per la cabota o no? La resposta ha estat aquesta : l'objectiu és que Catalunya sigui un sol poble, que sigui un poble que respongui a la seva història i a la seva identitat de sempre, queda clar, però el procés de conscienciació catalana s'ha de fer de manera que no trenqui la unitat i la convivència del país. Això és el que de vegades he de recordar, des d'afortunadament una trajectòria que sempre ha estat nacionalista, a gent que ens voldria donar empentes, ens voldria demanar que anéssim de pressa, això és el que els he de recordar : el manteniment de la coherència interna del país, de la convivència. Tot això és més fonamental que cap altra cosa.

Bé, els he parlat dels objectius que teníem i que tenim, després tornarem a parlar dels objectius de cara al futur. Els he parlat dels procediments, de la manera com hem mirat d'actuar i com ho continuarem fent. Vull parlar-los ara dels resultats.

De vegades hi ha declaracions de polítics que diuen : «No ens podíem creure mai que a hores d'ara tindríem el que tenim.» I jo els ho agraeixo, això, perquè tot i que habitualment els qui diuen això són polítics que el que volen donar a entendre és que el Govern central és molt generós, i això ha passat amb diversos governs centrals, tot i que ja sé que l'objectiu és aquest, sense adonar-se'n fan, de passada, un elogi al Govern de la Generalitat. Però em permetran que jo no accepti fàcilment aquest elogi i que els digui que el Govern de la Generalitat no està content : l'autonomia no és el que hauria de ser,

l'Estatut s'aplica molt restrictivament, la Constitució i l'Estat de les autonomies ha estat interpretat molt a la baixa. Amb això ara els ofereixo a aquells mateixos polítics potser la possibilitat de criticar el Govern de la Generalitat, i, de passada, al Govern central, naturalment; però no hi fa res. D'altra banda, no dic res que no hagués dit en el debat del mes de febrer.

Però, dit això, puc dir —crec que amb més credibilitat— dues coses. La primera que adhuc en l'aspecte autonòmic hem aconseguit resultats; insuficients, inferiors a les nostres expectatives; inferiors al que entenem que es va convenir l'any 79; inferiors al que entenem que és el nostre dret i, més greu encara, objectius, resultats amenaçats constantment i creixentment amenaçats, però, de tota manera, és cert que hem aconseguit resultats. I la segona cosa que vull dir és que el conjunt del país progressa. El país té dinamisme, té un creixement, un sentiment col·lectiu, la seva imatge és bona i millora encara més. I això en molts, no diré en tots, però en la gran majoria de camps, i vull ser ben objectiu, i, per tant, els he de dir que això es deu a moltes coses i a molta gent, i a gent molt diversa, però, en darrer terme, no hi ha dubte que la definició d'objectius i les opcions preses que abans he descrit, hi han jugat, també, un paper determinant. Seria massa entretingut, em sembla, entrar ara en el detall d'aquests resultats.

Per altra banda, vull insistir que em sembla precisament molt important que el que és positiu és el conjunt, és el balanç de conjunt. Evidentment, hi ha zones clares i zones fosques, però és el balanç de conjunt, el que és positiu, és el cop d'efecte i és el resultat, el resultat de sumar i de restar, és la integral.

De tota manera, i deixant per un moment de banda els diversos objectius institucionals no reeixits —que això sí que, de tota manera, ho hem de tenir ben present—, de tota manera val la pena subratllar alguns d'aquests fets positius. Un d'ells : que a Catalunya, on es donaven moltes condicions socials, culturals i lingüístiques per a fer-ne un país de confrontació, té un alt grau de convivència. Té una convivència superior a la mitjana espanyola, en molts aspectes. I val la pena dir que, del 1981 ençà, el percentatge de persones que entenen el català ha passat del 79,8% al 90,3%, i que les comarques de més forta immigració de la província de Barcelona, del 1975 al 1986, el percentatge dels que el parlen ha passat del 53 al 60%, i el dels que l'escriuen del 14,5 al 30,1%.

I també val la pena dir que, del 1980 al 1986, hem passat de 1.782 llibres en català —per any— a 3.754, i que les hores de televisió en català, que eren molt poques, com vostès recorden, ara representen el 44%. I moltes més coses en aquesta línia.

O bé, també val la pena recordar que ara fa dos anys, Catalunya estava un 2% quant a l'atur, que l'atur a Catalunya estava, ara fa dos anys, un 2% per sobre de la mitjana espanyola, i que ara està dos punts per sota. I que l'increment, per exemple, enguany, del consum d'energia, és del 4,5%, quan en el conjunt de l'Estat no arriba al 2%, la qual cosa vol dir que, si es fes aquest còmput prescindint de Catalunya, quedaria no més enllà de l'1,3 o de l'1,4%.

I també val la pena recordar que les inversions estrangeres a Catalunya representaran enguany no menys de la tercera part —probablement més del 35%— de les de tot l'Estat, i que arreu de Catalunya l'empresariat del país, l'empresariat català, està ell també invertint, contradient, de vegades, una imatge pessimista que es dona de l'actitud actual de l'empresari català.

I també els recordo que a cap altre indret d'Espanya, com a aquí, s'han creat tants centres i laboratoris destinats a la modernització de la indústria del país. I que a cap altre indret, tampoc, no s'han creat quatre nous laboratoris de recerca agrària i ramadera. En teníem un, en el moment dels traspassos; n'hi ha cinc.

O bé, entrant en un altre terreny, també val la pena recordar, a l'hora de valorar els resultats, que en sis anys, o una mica més, en un període una mica superior als sis anys, s'han constituït 174.335 places escolars. De places escolars noves, a Europa no se'n fan, actualment. Catalunya n'ha de fer, perquè amb l'autonomia, el que hem hagut de fer és, precisament, mirar de donar resposta als dèficits clàssics, i fortíssims —recordin el 26% de places públiques a la província de Barcelona, l'any 1980.

I també val la pena recordar —i no perquè ho digui jo, sinó perquè ens ho diuen, per exemple, doncs, a Madrid, i les publicacions especialitzades no catalanes— que, en el conjunt de l'Estat, Catalunya és capdavantera en la innovació pedagògica. Que ho ha estat molt sovint, però ara també ho és.

I capdavantera en la transformació de l'assistència primària i, si volen, els ho explicaré amb detall, i que ha fet en molt pocs anys un gran esforç en el camp dels equipaments esportius, extraordinari; tant, que resulta sorprenent per a tots els tècnics europeus que ens visiten.

I que, de molt, és la comunitat que ajuda més el teatre —i això només són números, no cal discutir-ho gaire—, i és la que ha aconseguit una revitalització, un desplegament cultural, que diria el Conseller Ferrer, més intens de la seva cultura popular, entenent per popular no la folklòrica, sinó la que arriba a tot el país.

I com això, tantes altres coses. És clar, vostès, ja sé que em poden —i suposo que demà això ho abocaran a dojo— parlar que hi ha molts dèficits. I tenen tota la raó. I jo també ho dic —ho dic aquí i, sobretot, ho dic a Madrid, quan hem de discutir el sistema de finançament—, però vostès també saben que jo em podria allargar molt, molt més, parlant de realitzacions concretes i ben positives, i que aquest camí de la casuística, per aquest camí, podríem no acabar mai. Si volen, demà ens hi podem dedicar tanta estona com vulguin.

Per tant, jo, ara torno al que deia abans, al resultat de conjunt. El resultat global és que Catalunya progressa, que va endavant; això és clar vistes les coses des de dintre, i més clar encara vistes les coses des de fora. I, per tant, m'atreveixo a afirmar que el resultat global del país durant aquests set anys en conjunt ha estat bo. En aquest capítol dels resultats hi ha un aspecte molt il·lustratiu, i que ve a ser un bon resum del conjunt; ve a ser com una bona integral. És el concepte que de Catalunya es té des de fora. Des de la resta d'Espanya, des d'Europa i des del món.

Nosaltres, ficats aquí, ofegats en els detalls i, de vegades, engegats amb les nostres controvèrsies, mirant a veure quina paraula podem agafar, doncs, per fer una crítica, nosaltres, ficats en aquest món de vegades una mica viciat, podem tenir dubtes del que és la imatge que es té fora de Catalunya.

Per una altra banda —i això és més seriós—, també és cert que nosaltres coneixem millor que no pas ells, els de fora, les nostres limitacions, les nostres falles, els nostres dèficits que, alguns, fins i tot, són estructurals. De tota manera, malgrat

aquesta precisió, no deixa de ser un resultat molt positiu que, a fora, Catalunya es vegi com un dels països més interessants d'Europa en aquest moment. I no exagero: com un dels països més interessants d'Europa en aquest moment.

És a dir, és un país d'aquells als quals, en el terreny de les inversions econòmiques —però també en molts altres aspectes de caràcter de societat, per dir-ho així, en termes més generals—, doncs, està passant una cosa, i és que hi ha europeus, hi ha japonesos, hi ha americans que agafen les dades que tenen, les posen dintre de l'ordinador, i l'ordinador els dóna la resposta, i els diu. «A Europa, vostès, per fer això que volen fer» —no necessàriament econòmic, però també, evidentment, el tema econòmic és molt important— «es poden establir en tres o quatre llocs, o cinc». I, molt sovint, un d'aquests tres o quatre llocs que surt és Catalunya.

O sigui que això passa a tot arreu: a Espanya, a Europa, a Nord-amèrica, a Sud-amèrica, al Japó, als països socialistes, a les ciutats alemanyes, i poso ara uns exemples d'entitats que han pres determinades decisions durant aquests últims tres mesos, concretes, que les puc il·lustrar amb noms i cognoms, i dates, i que les han preses en funció d'això; no solament empreses estrangeres, sinó universitats alemanyes, seminaris suïssos sobre transferència de tecnologia, organismes públics culturals de Suècia... No cal dir, també, centres de decisió econòmica de Tokyo o d'Osaka, o d'Austràlia... I no m'invento res. O de les regions veïnes del sud de França, o també la Comissió —i això sí que és molt important, també— de Brussel·les.

I què hi veuen, en nosaltres, ells? Diuen —ho diuen ells, no ho dic jo— ells que a Catalunya hi ha dinamisme, que hi ha creativitat, que hi ha un bon clima social i humà, que el progrés es palpa, que es toca, que hi ha iniciativa, que hi ha alegria i ganes de fer, que és un país que es renova, que és un país acollidor, que realment és allò que hem predicat sempre que volíem. Quan anàvem a fora els dèiem: «Volem que Catalunya sigui, i Catalunya és» —els dèiem— «una *welcome society*, una societat d'acolliment», que ho és, diuen. Diuen que s'hi fan moltes coses.

I molts diuen algunes coses més que, com que són molt elogiades per al Govern de la Generalitat, silenci, però que si els interessa molt, els les explicaré demà. (*Remor de veus.*)

Això és el que diuen, i això és, em sembla a mi, el resultat. És a dir, nosaltres sumem i restem, però, evidentment, al nostre parer, i al parer d'aquesta gent que ens mira, a més, amb professionalitat, amb fredor, sumem considerablement més, hem sumat considerablement més que no pas hem restat.

Bé, tots aquests anys passats, amb els resultats aconseguits, amb les insuficiències constatades, i amb l'evolució general que hi ha hagut, configuren una situació que, en part, és nova, i que, alhora, obliga a reflexions sobre els nostres objectius futurs, i és el que vaig a fer. Però els he d'advertir que, d'ara endavant, probablement seré una mica repetitiu —i ho sento—, però, és clar, si s'ha demostrat que els objectius assenyalats —encara que només parcialment assolits— marquen una via de progrés, lògicament no els hem de canviar, i, per tant, els objectius dels anys que vénen no poden ser radicalment diferents dels objectius dels anys passats.

I és que, a més, encara som a mig camí; de fet, només som a meitat d'un camí de progrés. És segur que hem de canviar determinades coses i certs plantejaments, però, de fet, bàsica-

ment, els mantindrem. En canvi, sí que hem d'interrogar-nos seriosament —i potser ho haurem de fer molt en un futur proper— sobre l'abast real de la nostra autonomia i sobre les intencions del Govern central en aquest punt.

Per altra banda, i abans d'entrar a parlar de les perspectives de futur, vull emfasitzar un fet : aquests anys que vénen seran decisius. Decisius des del punt de vista econòmic i del de la modernització del país. Decisius des del punt de vista de la infraestructura del país; després en parlarem. En tots aquests camps hi ha coses que s'han de fer precisament ara. Decisius, aquests anys, també, des del punt de vista de la competitivitat del país. És a dir, si resulta que som competitiu d'aquí a deu anys, competitiu per a competir ara, d'aquí a deu anys, evidentment, això no tindrà cap sentit. Nosaltres hem de ser competitiu ara.

Són anys decisius, també, i per desgràcia en això hem d'insistir, des del punt de vista institucional. Es fa cada cop més evident que, o el Govern central torna a la interpretació estatutària del 79, o el país sencer reclamarà el replantejament de la qüestió autonòmica. Avui, això —avui, això— és més evident, fins i tot, que no pas fa tres mesos.

Són anys decisius, també, des del punt de vista de la nacionalització de Catalunya. Decisius per a salvar o per a perdre la cohesió interna de Catalunya, des d'un punt de vista cultural, des d'un punt de vista social, però també des d'un punt de vista territorial, del seu equilibri territorial.

Són anys decisius des de tots aquests punts de vista i, per tant, la descripció que ara els acabo de fer ja prefigura els nostres objectius d'aquí al 1992.

Jo crec que Catalunya està en condicions d'afrontar aquest repte, però li convindria —li convindria molt— no haver de distreure les seves energies; no haver-les de distreure, per exemple, rediscutint tot el seu esquema institucional, i, de fet, tot l'esquema institucional de l'Estat espanyol. Amb totes les tensions internes i externes, dintre de Catalunya i envers la resta de l'Estat que això comportaria, i, evidentment, també, per a atacar bé aquests objectius, li convindria no estar neutralitzada internament, a causa d'una situació política insegura i inestable, a dintre.

Bé, aquests són els últims comentaris que he volgut fer abans d'entrar en el capítol dels nostres objectius per als cinc anys que vénen.

En el terreny institucional, l'objectiu primer continua essent l'aplicació de l'Estatut d'acord amb la lectura del 1979. Abans he recordat els dotze punts que defineixen el nostre objectiu autonòmic, i que també defineixen l'Estat de les autonomies. Poden dir-me —vostès poden dir-me, o algú de vostès segurament que em dirà, o que està pensant— : «Per què no es desenganya d'una vegada, vostè, i admet que el Govern, això, no ho farà? Què espera per admetre que això no va per aquí?»

Senyores i senyors diputats, la revisió de l'Estatut —que comportaria la de la Constitució, òbviament— obre un període d'incertesa política i d'agitació que voldríem evitar, entre altres coses perquè ja he dit que Catalunya necessita les seves energies per a un altre esforç que també he definit. Perquè pensin que la revisió de l'Estatut i la de la Constitució no comportaran només una petició formal que el Govern central pot olímpicament menysprear —aquestes telefonades, aquestes cartes que de vegades triguen mesos a ser contestades. La peti-

ció d'això comportarà la mobilització del país i caldrà, a més, fer un replantejament de fons, no uns retocs, perquè ja haurem vist, si arribem en aquest punt, ja haurem vist ben bé que les discussions parcials de temes molt puntuals només porten a la rebaixa : agafant l'Estatut punt per punt i discutit, això només ens porta a la rebaixa.

El que ens cal és tornar a una visió de conjunt i a una coherència interna de l'Estatut, clarament autonomistes. L'Estatut és autonomista o no ho és? L'autonomia, pessic a pessic, es va degradant; això està clar.

Per altra banda, si arribem a veure, a constatar la inutilitat de la nostra voluntat de consens, i constatat el fracàs de l'Estat de les autonomies i del seu «café per a tothom», «el mateix café per a tothom», i, a més, poc i aigualit —com he explicat alguna vegada—, Catalunya no podrà seguir no posant amb tota l'energia l'accent en la seva personalitat pròpia en el fet diferencial, perquè nosaltres, i potser ha estat un dels nostres grans errors històrics dels anys 1975-1980, no hem posat tot l'accent que podíem posar a subratllar el fet diferencial, a basar en el fet diferencial la nostra voluntat autonòmica. Hem mirat d'adaptar-nos, hem mirat de plantejar-ho de manera que fos enquibible, que fos adaptable, per dir-ho així, a un plantejament més de conjunt, a nivell d'Estat.

Ho vàrem fer, ja ho he dit al començament, en nom de la governabilitat i, més encara que de la governabilitat, de la viabilitat d'un estat democràtic —traslladem-nos al que era la situació dels anys 76, 77, 78, 79... Hem posat molta sordina en el que és la raó de ser de l'autonomisme català, que —ho repeteixo— no és el que en diuen l'aprofundiment de la democràcia ni és l'eficàcia administrativa, sinó que és l'afirmació nacional de Catalunya. I, aquest sacrifici, no el podem continuar fent si es posa en perill el mínim de reconeixement polític nacional i institucional que Catalunya necessita i al qual té dret.

Per tot això, la decisió de demanar la revisió de l'Estatut, que hi ha tanta gent que ens pressiona perquè ho fem, i la reforma de la Constitució, perquè, naturalment, si demanem la revisió de l'Estatut serà perquè, a través de la interpretació del Tribunal Constitucional, en part —no només a través de l'acció del Govern, sinó també del Tribunal Constitucional—, ens han dit : «La lectura de la Constitució que es va fer per consens, d'una forma que es pugui interpretar d'aquesta manera o d'aquesta altra, la fem així.»

Per tant, la revisió de l'Estatut comporta la revisió de la Constitució, i això, tot això, és ple de conseqüències i de riscos, i uns partits responsables i un govern no la poden prendre sense haver esgotat totes les possibilitats. Però no nego que, tal com van les coses i tal com evoluciona l'opinió pública catalana, i tal com evolucionen totes o quasi totes les forces polítiques catalanes, podem haver-ho de fer. Perquè hi ha una cosa clara, i ara més clara que fa un temps : amb l'excepció d'Aliança Popular, que no té tradició autonomista, les altres forces polítiques catalanes, llevat de les que formen el Govern de la Generalitat, ja donen l'Estatut per superat, i la Constitució, és clar. És el cas d'Esquerra Republicana i del PSUC, i ara és el cas del PSC.

Potser el temps dirà que vostès, els que ja no creuen en l'Estatut, tenen raó, però —com els deia— nosaltres som el Govern de Catalunya i crec que a hores d'ara hem de continuar negociant encara amb el Govern central, hem de continuar

mirant d'aprofitar al màxim les possibilitats de l'Estatut actual, hem de seguir totes les possibilitats dels països en tots els ordres i ho hem de fer pels riscos que comporta una altra decisió i perquè, malgrat tot —no oblidin això—, avui, el país, el fem progressar.

Hi insisteixo, no es pot jugar amb foc excepte quan és absolutament necessari —i això ho dic als impacients—, i cal consolidar el que es té i cal fer-ne bon ús i treure'n profit —ho dic també als impacients—, i afirmo que el Govern de la Generalitat té, òbviament, prou força parlamentària, però també prou força política i prou implantació social per no deixar-se donar empentes, i té prou credibilitat nacionalista —en té el Govern de la Generalitat i en té el seu President, prou credibilitat nacionalista. De tota manera, que, a la llarga, no es pot jugar amb foc també val pel Govern central, també ho dic pel Govern central, i no els puc negar que ho dic amb molta preocupació.

Un darrer comentari sobre això. Ja veuen que la línia de defensa dels que volem una nova lectura de l'Estatut, però no la seva revisió, ni la revisió de la Constitució, està amenaçada; ho està per les preses de posició dels altres partits, ho està per l'evolució de l'opinió pública i ho està per la política involutiva del Govern central. O sigui, aquesta línia, que defensem per sentit de responsabilitat i per desig de no introduir un element d'agitació política important en la societat, està amenaçada.

Per tant, em sembla que és bo que tothom sàpiga, que tothom sàpiga que hi ha alguns punts que, en cas de tocar-se, la farien del tot inviable; perquè no s'actui alegrement amb això, no?; perquè no ens diguin després: «No!, és que ha estat el cap de negociat o l'advocat de l'Estat que porta no sé què, que va decidir no sé què..., però ja està fet ara.» Això, que passa cada dos per tres, que no passi, per exemple, en alguns punts: si això passa a l'hora de determinar, doncs, una competència de quarta fila, no passa res; però, per exemple, imaginem-nos que passés en un tema lingüístic. Un dels punts que no es pot tocar és l'actual equilibri en el tema lingüístic, que és un equilibri que no és favorable al català. Evidentment, és un equilibri molt millor que el que hi havia fa deu anys —que no n'hi havia, d'equilibri, aleshores—; és un equilibri que, a més, és el resultat de moltes coses, és, en part, el resultat d'unes normes quasi espontànies de convivència, de respecte; per part de molts, fins i tot, de cortesia —això que es valora poc, però que també és un valor polític, la cortesia.

Jo crec que per aquesta banda, pel que fa referència a la gent, al poble, al país, això continuarà igual. Jo tinc confiança en la molt gran majoria de la població catalana en aquest sentit. Però també es basa en unes normes legals, també es basa en unes normes legals, que, evidentment, hi ha qui desitja que siguin canviades.

Si això canviés, si aquest equilibri es trenqués, per més d'acord amb els criteris constitucionals que canviés, això definitivament ens obligaria a dir: «Aquesta Constitució no serveix; de cara al reconeixement de Catalunya, de cara a assegurar la seva continuïtat com a poble, aquesta Constitució no serveix». I, si arribéssim a aquest punt, per desgràcia, el pacte estatutari es trencaria pel lloc pitjor, pel lloc més perillós. És per això que he volgut fer aquesta observació, per a qui correspongui.

Bé, els nostres objectius institucionals de cara al futur no són només l'autonòmic; n'hi ha d'altres. Un d'ells, el de les diputacions. Què farem amb les diputacions? Simplement, aplicar la

Llei, la Llei que aquest Parlament va aprovar i que, per altra banda, respon, almenys en bona part —algú en voldria més— al que sempre havia reclamat el catalanisme polític, totes les forces del catalanisme polític.

Cada cop es veu més clar que el que seria més útil per al bon funcionament del país seria la província única, i la Llei ens obliga a demanar-la, i qui sap si durant els propers mesos una política d'obstrucció ens farà veure, encara més clar, que el que cal és la província única. Però la seva consecució, la de la província única, no depèn només de nosaltres, en canvi el que sí que depèn de nosaltres és una cosa que ha de ser prèvia a una eventual província única, i que no s'ha fet o no s'ha fet prou, que és la descentralització de la Generalitat. Això s'ha començat a fer, es continuarà fent d'aquí a les eleccions, i més enllà; en tot cas, és un compromís ferm de l'actual coalició de Govern per a la propera legislatura si el resultat electoral la confirma en la governació del país. I això no és una cosa que digui de passada —en poden prendre nota—, és un compromís ferm per als mesos que vénen i per després.

Hi ha també el tema, molt actual, de l'organització territorial. Les lleis que hem fet i l'aplicació que anem a fer-ne responen a un imperatiu estatutari pel que fa a les comarques. És a dir, no és cap invent això; vam donar grans batalles, tots, perquè s'hi inclogués el tema de les comarques en l'Estatut i perquè, després, la Llei d'Administració local de l'Estat ho tingués també en compte, vam donar grans batalles.

També correspon al concepte que el Govern té de Catalunya, a l'objectiu d'un desenvolupament al més equilibrat possible de tot el territori i al desig d'anar ajudant a la generalització, a l'assumpció generalitzada de responsabilitats arreu del país, i a l'aparició arreu del país, diguem-ne, d'*élites* de gent que prengui responsabilitats.

També respon a la idea que sempre hem tingut, sempre l'hem tingut —ho repeteixo—, és a dir, ni el Govern de la Generalitat ni jo personalment no som conversos en això, que Barcelona representa un motor inapreciable per a Catalunya. Jo, fa uns anys, vaig dir que era la seva *force de frappe*: Barcelona és un element fonamental per al progrés de Catalunya. I, per tant, la ciutat de Barcelona ha de ser potenciada tant com puguem.

I, finalment, la nostra política respon a la idea, gens contradictòria amb la precedent —la força de Barcelona—, que ens cal tot un país ple de vitalitat, un país tot ell viu, i això requereix una bona interrelació, un mutu potenciament entre la capital i tot el país; requereix comunicacions i aigües; requereix ensenyament i sanitat arreu, i cultura i confort arreu; requereix municipis forts, perquè, en aquella línia que dèiem de crear, de fer una assumpció generalitzada de responsabilitats, quin instrument millor hi ha que els mateixos municipis, per començar?; requereix el foment, com deia, d'*élites* locals, responsables i innovadores; requereix un equilibri global. Les lleis d'ordenació territorial, sobre les quals demà podrem parlar tant com vulguin, i especialment la de la Corporació Metropolitana i la de les comarques, responen a aquests objectius.

Per altra banda, si es repassa el que ha estat i és la política del Consell Executiu en matèria de comunicacions i d'infraestructures de tota mena, es veurà que respon ja a aquesta política. Si vostès agafen un mapa i van dibuixant el que durant set anys

ha fet la Generalitat, potser veuran amb més claredat que no pas a través, diguem-ne, del seguir, del dia a dia —per dir-ho així—, el que és una política de conjunt i una política, potser discutible, però, en tot cas, em sembla a mi, racional. Veuran que les principals inversions en molts aspectes s'estan fent a l'àrea de Barcelona —cosa lògica—, perquè és conseqüència de la seva densitat demogràfica i dels grans dèficits acumulats que ja hi havia, però veuran també com el conjunt d'obres, de serveis i iniciatives econòmiques dibuixen tot un tram, tot un ordit i teixit, aquest ordit i teixit que els descrivia. Veuran una línia clara de reforçament de les comarques de ponent i de suport al paper de gran capital de Lleida; veuran una sèrie d'acions que tendents a incrementar el pes de les comarques de l'Ebre i a continuar impulsant el paper cada cop més important del triangle Tarragona-Reus-Valls, el segon gran triangle industrial de Catalunya.

Veuran també amb tota claredat com hem estat mirant de desenvolupar l'anomenat Segon Cinturó, és a dir el de les ciutats intermèdies, dibuixat per Vilanova, Vilafranca, Igualada, Manresa, Vic i Mataró. Afegeixin a això l'ús que s'ha fet del turisme com a factor de creixement econòmic de tot el litoral i l'atenció donada —que en els pressupostos es veu molt clara— a les comarques de muntanya, i quedarà ben definida la política de creixement global i equilibrat de Catalunya, que hem practicat i que continuarem practicant.

Darrerament s'ha posat de moda l'anomenat model d'industrialització difosa, que fa poc ha presentat aquí el professor Fua, però la veritat és que, si vostès ressegueixen sobre el mapa la localització dels polígons industrials que la Generalitat ha promogut o que simplement ha ajudat, veuran que és el model que persegüim de fa temps —que, afortunadament, compta, aquest model, amb l'ajut del mateix país, que gràcies al predomini de les empreses de transformació petites i mitjanes, almenys en determinades comarques té condicions per generar una activitat econòmica difosa—; en tot cas, el Govern de la Generalitat estimula i estimularà més en el futur aquest model.

Però tot això és el marc institucional i organitzatiu —els he parlat dels objectius en el terreny institucional i d'organització del país—; ara, és clar, el que cal és que dintre d'aquest marc hi visqui un poble fort, fort pel que fa a la seva identitat. I, per tant, cal insistir en el procés de nacionalització del poble català, i cal consolidar tots els elements propis de la personalitat de Catalunya, en el futur més que no hem fet fins ara : el seu dret, contra el qual en aquests moments pesa una amenaça molt greu, no perquè ens discuteixin si podem o no podem, si la Generalitat pot o no pot rebre, en darrer terme, les herències que no han estat objecte de testament, no per això, sinó pel fet que es diu clarament : «el dret civil català és un subsistema dintre del dret civil espanyol», es diu això; com s'ha dit de la cultura catalana, que és una peculiaritat, un subsistema de la cultura, diguem-ne, espanyola, i, de fet, d'aquí a quatre dies —d'una certa manera, ja ha passat—, ens ho diran en el tema de la llengua, no ens diran que sigui un subsistema, però sí que ens diran que és una llengua que ha d'estar sempre —ja ens ho diuen— subordinada.

Bé, contra tot això cal lluitar. Cal, per altra banda, ajudar tot el que reforça la cohesió interna del país, i, per tant, cal afavorir tot el que té a Catalunya un clima inspirat en un concepte

obert, creador i innovador, i, en aquest sentit, m'he de referir altre cop —no com a objectiu del passat, sinó com a objectiu del futur—, ara, a «Catalunya, un sol poble».

A Catalunya hi ha hagut convivència : contra molts pronòstics i contra alguns desitjos, hi ha hagut convivència. I hi ha hagut respecte : del progrés general que han propulsat la Generalitat i els ajuntaments, en principi, ningú no n'ha quedat exclòs —almenys, no n'ha quedat exclòs ningú per raons d'origen geogràfic; evidentment, tota acció de govern té molts dèficits, però ningú n'ha quedat exclòs per raons d'origen geogràfic : aquesta discriminació no hi ha estat gens. I hi ha hagut —ho he dit abans—, avenços importants en la catalanització : Catalunya és assumida com a país propi i, sobretot, és assumida com a país propi pels fills i pels néts, és a dir pel futur, per una gran, per una molt gran majoria del poble català. I això és bo. Però, evidentment, hi hem de continuar insistint.

I, en aquest sentit, he de dir una cosa als diputats, però també al país, a través dels diputats també al país : la defensa del català no la poden fer només els decrets del Govern, o només TV3, o la Televisió de Sant Cugat, o l'escola; l'ha de fer també, i sobretot, la gent. Per llei ja és difícil destruir una llengua, per llei o per decret, però per llei o per decret és absolutament impossible salvar-la, una llengua, si no hi ha voluntat per part de la gent que ho ha de fer. Per això, al mateix temps que agraeixo l'esforç de mútua comprensió i respecte que, amb poques excepcions, fa tothom, i que especialment agraeixo l'actitud de molts castellanoparlants, demano, al mateix temps, que molts catalanoparlants facilitin més el pas al català parlat a molts dels nostres conciutadans que ho desitgen, i demano també que els mestres que encara no aprenen el català ho facin, perquè és bo per als nens, és bo per als joves i és bo per al país. Perquè hem de tenir en compte una cosa : si en comptes de veure què s'ha fet en el camp legal o què es fa a les escoles s'estudia la realitat social, la realitat dels usos socials, es veurà que el català continua essent una llengua amenaçada. I, per altra banda, en la línia de la convivència i que tothom formi part d'un sol poble —per altra banda, i pensant en els objectius propers, futurs—, encara queda molt per fer en el camp de la promoció social i de les millores de tota mena en àrees de forta densitat immigratòria. Per tant, hem de continuar donant suport als esforços que en aquestes àrees es fan, de tipus cultural, tant els que són propis, de sempre, del país, com els que la immigració ha portat, i que també són del país, i hem de fer que a tots ens guï —voldria insistir-hi, en això—, que a tots ens guï no la nostàlgia o el tancament, del que era Catalunya fa seixanta anys, o del que pot haver estat el lloc d'origen, que no ens guï només això, ni principalment això, sinó que a tots ens guï la realitat d'avui i d'aquí, és a dir la realitat del país on vivim i, sobretot, on volem viure en el futur.

Aquest objectiu, hi ha diverses maneres de definir-lo. Una és aquesta : «Catalunya, un sol poble». Una altra és el rebuig al terme «immigrant». Ha arribat el moment de dir que a Catalunya no hi ha immigrants : hi ha catalans. Almenys aquesta és la voluntat política nostra, i si això no es pogués dir avui s'ha de poder dir d'aquí a cinc anys o d'aquí a deu anys. És a això, al que s'ha d'anar. Amb totes les diferències de manera de ser que hi hagi, ben reconegudes, però catalans. És a dir : catalans, què vol dir? Vol dir gent que ha recollit una tradició catalana mil·lenària, que l'ha anat enriquint a través dels segles amb

nous patrimonis i que té un projecte de futur, i aquest projecte de futur és comú : és un projecte fet perquè el realitzem tots junts.

Un cop hem parlat d'aquests dos aspectes bàsics i previs, el marc del país i el seu contingut com a poble, hem d'entrar ara en el que és el gran objectiu de la construcció de la nostra societat dels anys noranta, i aquest objectiu té dues vessants principals, dues : la del progrés del país i la de la promoció de les persones. Progrés del país vol dir progrés en tot, vol dir creixement econòmic, òbviament, vol dir inversió de dintre i de fora del país —no podem pensar que només podem créixer amb la inversió de dintre, però no fóra bo que només hi hagués inversió de fora—, vol dir afavorir tot el que significa innovació, vol dir mentalització cap a una societat moderna i de vocació universal, i vol dir, molt especialment, formació. Per tant, i per dir-ho ben ràpidament, vol dir centres de CAD/CAM i d'electrònica, vol dir centres de transferència de tecnologia, vol dir laboratoris d'assaigs i d'homologació, vol dir una política de terrenys industrials, vol dir afavorir el disseny, la moda i la imatge del país —també la imatge global del país, el disseny del país, no el disseny dels productes, sinó del mateix país—, vol dir crear xarxes de comercialització a l'estranger —que ara ens discuteixen, per cert,... És un camí, aquest, que ja s'està seguint, i, si no fos això, no tindríem l'èxit que tenim en l'atracció de capitals forans, no passaria això que fiquen les dades dintre de l'ordinador i diuen «Catalunya» —l'ordinador diu «Catalunya», no el President de la Generalitat—; no tindríem l'èxit en això, ni moltes de les nostres empreses haurien millorat la seva productivitat i la seva competitivitat internacional, que és veritat que l'han millorada —no prou encara, però substancialment sí que l'han millorada—; ni hauríem estat, com ho hem estat, capdavanters a Espanya en la lluita contra determinades epidèmies ramaderes, per exemple... Però el moment és tan prometedor, però per altra banda tan fràgil, encara, i els resultats encara són prou insuficients perquè incrementem el nostre esforç en aquest sentit, i és el que farem : és a dir, el que no podem ara, simplement, és ajeure'ns-hi, complaure'ns en uns resultats que, pel que fa al progrés general del país, òbviament han estat bons.

Però progrés vol dir també modernitzar l'ensenyament en general, i, més concretament, vincular més la formació professional amb el treball a l'empresa —que, d'això, a l'Estat espanyol, també n'hem estat capdavanters—, i vincular més la universitat a l'empresa, tant pel que fa a l'ensenyament com a la recerca, i vol dir també, com vostès saben, crear noves places universitàries, una quarta universitat que necessitem urgentment.

En aquest camp de l'ensenyament és on més evident ha estat el tracte discriminatori que tradicionalment, des de fa moltes dècades, l'Estat espanyol ha donat a Catalunya. Fixin-se que el més important que ha fet la Generalitat en aquest camp —i ha estat molt injust, haver-ho de fer— ha estat cobrir amb els seus fons el dèficit d'aules públiques que era conseqüència de la molt baixa inversió pública que sempre hi havia hagut a Catalunya, i això ens ha impedit dedicar tot l'esforç que hauria calgut a la millora qualitativa de l'ensenyament, tot i que el Govern de la Generalitat ha donat una prioritat absoluta a l'ensenyament —l'ensenyament representa el 50% del pressupost de la Generalitat. I, això, haver de continuar fent, actuant en el

terreny quantitatiu, fent places escolars, això continua essent un handicap per a la millora de l'ensenyament. Amb tot, ara, de tota manera, podem posar més l'accent en aspectes qualitatius, i els en vull enumerar alguns, perquè són bàsics de cara al futur que hem de construir, alguns aspectes qualitatius com la reforma del sistema educatiu —que la Generalitat va ser la primera que la va iniciar pel seu compte i després va ser integrada, o va ser tinguda en compte, aquesta experiència de la Generalitat, a nivell d'Estat—, i això per tal de fer l'ensenyament més flexible, o bé hem treballat en la incorporació a l'ensenyament de noves tecnologies, com la informàtica i els mitjans audiovisuals, o hem treballat en l'aprenentatge dels idiomes estrangers —i ho farem més en el futur : el fet que Catalunya sigui un dels quatre països d'Europa on es parlen més llengües estrangeres no ens pot deixar satisfets, perquè continuen havent-hi algunes greus insuficiències—, o bé, també, per exemple, el fet que els estudiants de formació professional puguin realitzar les seves pràctiques a empreses, i els anys que ve també els estudiants universitaris... Bé, tot això configura algunes de les línies d'acció del futur, en aquest camp de creixement que dèiem abans, de progrés, concretament en l'àrea de l'ensenyament.

Créixer vol dir també concedir molta importància a la nostra relació amb Europa, una importància preferent. Per a nosaltres Europa és la marca primera de la nostra història, és la vocació de sempre de la nostra cultura, és el repte de la nostra modernitat i és un objectiu principal de projecció política. I la veritat és —i espero que no serem massa ambiciosos— que aspirem a rebre no només la influència d'Europa, sinó nosaltres, a Europa, els catalans, ser-hi protagonistes. Ho hem estat moltes vegades, en el camp de l'art, però ara també, doncs, en aquest camp tenim el nostre model social, en el camp econòmic, en el camp polític. En tot cas, Europa és, per a nosaltres, una invitació de passar-nos a situar més alt, en tots els ordres, el nostre llistó.

Créixer vol dir, en un altre terreny, més activitat cultural i de més nivell. Ara em refereixo, concretament, a més activitat cultural en el sentit del que el Conseller Ferrer en diu —i abans m'hi he referit— el desplegament cultural, en el sentit de posar més cultura i de més nivell al servei de més gent. Perquè, a part del seu significat nacional, la cultura, i més concretament el nivell cultural d'un país, és alhora un progrés i un factor de progrés, àdhuc de progrés econòmic.

Créixer vol dir —i aquest sí que és un tema difícil i que sempre es presta a moltes crítiques, però que no vull pas defugir—, créixer vol dir agilitar els procediments administratius. Que la Generalitat, que ha rebut traspassats més de vuitanta mil funcionaris, de diversos orígens, amb horaris, sous, antiguitats i hàbits diferents, hagi aconseguit crear una administració que funciona, és un dels aspectes positius d'aquests set anys, però és cert també que cal millorar l'administració, que cal desburocratitzar allò tan difícil, però tan imprescindible, i que la Generalitat està fent, gens espectacularment —si volen detall els en parlaré demà—, això sí, perquè en aquest camp l'espectacularitat no hi té cabuda, no hi té joc, però que ho fa sistemàticament. Ho fa, i ho continuarà fent, inspirant-se en el principi que l'autorització administrativa passi de ser la norma general a pràctica excepcional, substituïda per la llibertat d'actuació privada subjecta a les normes tècni-

ques de seguretat reglamentàries; ho fa accelerant la informatització dels processos i creant bancs de dades; ho fa simplificant els tràmits d'obertura d'establiments; ho fa ampliant el sistema de règim concertat; ho fa aplicant, en alguns casos, el criteri del silenci administratiu positiu, etcètera.

Que això vol dir també més infraestructura, i moltes més coses. I la pregunta és : podem fer tot això, o bé tot això que estem dient és el conte de la lletera? En tot cas, el que sí que és clar és que el nostre país necessita tot això. I ho necessita ara, no d'aquí a cinc o deu anys. D'aquí a cinc o deu anys ser competitiu serà tard. Per exemple : de fet, Catalunya és un exemple de la discussió que també hi ha altres països europeus i a la mateixa Comunitat; la solidaritat requereix una atenció especial envers les zones menys desenvolupades. Però la necessitat de no perdre el tren del progrés requereix que també les zones més desenvolupades i amb més possibilitats siguin ajudades.

Si a això afegim el baix nivell d'equipaments socials que tenia Catalunya, comprendran per què aquests darrers anys hem optat per l'endeutament a l'hora de fer els pressupostos. Que és perillós, és un procediment perillós; però sense això nosaltres no hauríem pogut fer l'esforç que s'ha fet i que ha repercutit molt positivament en el país, perquè el país, afortunadament, sap fer rendir molt allò que se li dona, encara que de vegades sigui poc. I en el futur —no entraré en detalls, òbviament, perquè el proper debat del pressupost oferirà la possibilitat de fer-ho—, continuarem procurant posar el país en condicions de respondre al gran desafiament tècnic i econòmic d'aquests propers anys.

En dos aspectes concrets, només, vaig a precisar més —tot això es podria precisar en el camp de l'agricultura, en el camp del comerç, en el camp de les obres públiques, en el camp de la indústria—, només en dos aspectes precisarem més. Un és el dels grans projectes d'obra pública que cal iniciar durant els propers anys. No tots són a càrrec, o a càrrec exclusiu de la Generalitat, però els esmento tots perquè vostès tinguin una visió de conjunt de la gran transformació que hi ha d'haver a Catalunya.

Hi ha, en primer lloc, el dels Jocs Olímpics. Són una gran possibilitat per a la ciutat i per a Catalunya, i obren unes perspectives molt engrescadores, no solament des del punt de vista urbanístic, sinó també tecnològic i d'imatge de Barcelona i de Catalunya.

És evident, per exemple, que la imatge d'una Barcelona olímpica ajuda a la comercialització internacional dels productes catalans, hi ajuda. Per això —i per altres motius— la Generalitat de Catalunya ha tingut sempre una actitud de col·laboració a fons amb els Jocs. La prova és que, per diverses conductes —instal·lacions esportives, centres d'alt rendiment, obres públiques, possible dèficit que pugui generar els Jocs, etcètera—, s'ha compromès amb els Jocs per un total de 9.600 milions de pessetes, 5.400 per a obres i 4.200 de garantia —ho repeteixo— del possible dèficit. No incloc aquí els 1.900 de la variant i del desdoblament de Banyoles, ni d'altres obres menors —que sumarien, de tota manera, algun miler de milions de pessetes, o alguns—, ni, sobretot, hi incloc els 15.600 milions que haurà d'invertir en el segon cinturó d'aquí al 1992, ni tampoc les aportacions de la Generalitat a les diverses obres que s'han de fer en el sector del Poble Nou. Tot plegat són xifres molt altes per al Pressupost de la Generalitat, molt altes;

però ho fem conscients del que poden significar per a Barcelona.

He d'advertir, però, que cal vigilar que els Jocs Olímpics no ens facin perdre de vista totes les altres coses que cal fer —la necessitat, per exemple, de mantenir l'equilibri territorial—, i que no ens facin perdre de vista que el principal desafiament de Catalunya per al 1992 és el mercat únic i la consegüent necessitat d'una competitivitat d'alt nivell internacional.

Si féssim uns molt bons Jocs Olímpics, però això ens hagués impedit de portar l'aigua a Tarragona, de començar l'eix transversal, de crear terrenys industrials, de millorar substancialment la formació professional, d'invertir en disseny, o bé en transferència de tecnologia, hauríem fet un mal negoci. I espero que sabrem evitar aquest risc, que sabrem fer uns grans Jocs Olímpics i impulsar la globalitat del país.

En segon lloc, hi ha la millora de les vies de comunicació i la creació d'altres de noves. No insistirem mai prou en el fet que un dels factors més importants de l'èxit de Catalunya de cara a la captació de capitals i tecnologies de fora són les seves autopistes ben connectades amb la xarxa europea. Situats aquí potser tot això es pot discutir; a la que un surt fora i parla amb la gent per intentar convèncer que Catalunya és un país que val la pena de ser estudiat per a possibles iniciatives, evidentment aquesta és una carta absolutament mestra. I en aquest aspecte no podem perdre terreny. Per tant, cal actuar en els camps següents, i cal fer-ho ara, tant com es pugui —preciso, tant com es pugui i miro el Conseller Basáñez—, tant com es pugui, cal fer-ho ara.

Cal actuar ara en el camp de les carreteres i autopistes i, concretament, les principals iniciatives a prendre o a activar —o a impulsar, perquè he dit que no totes depenen de la Generalitat— són : el túnel de Vallvidrera, òbviament; els cinturons de Barcelona; l'eix transversal que, cada vegada, de cara, diguem-ne, a una estratègia industrial i territorial catalana és més important—; l'acabament o les millores dels tres grans eixos verticals de l'Ebre, del Llobregat i de la 152; les autopistes Terrassa-Manresa i del Garraf; les grans obres de l'Administració central —a una d'elles em vull referir especialment, que és l'autopista Mataró-Malgrat. Això, com les més grans obres. N'hi ha moltes d'altres també considerables i que hem de mirar d'atacar durant aquests propers cinc anys, i en algunes d'elles amb tota seguretat, i algunes d'elles ja hi ha compromisos molt fermes. Em refereixo a obres com, per exemple, la comunicació Maresme-Vallès Oriental, la comunicació Garrotxa-Ripollès, la comunicació del Garraf i l'Alt Penedès, i els accessos al Pallars, i molts més, evidentment, però no tot —aquests «molts més» no els especifico tant perquè no sabem si durant els propers cinc anys podran ser començats. I tot això, a més, sense oblidar el dèficit que tenim de regadius i de regulació de rius que també hem de mirar d'omplir.

L'esforç de modernització i d'esponjament territorial de Catalunya que s'ha fet durant aquests darrers anys, completat per la candidatura reeixida dels Jocs Olímpics, ens situa ara en un moment ple de possibilitats però també de tensions —com deia abans—, i, com els deia, mirarem de fer-ho tot, però tot el que ens correspon —ho vull precisar, perquè hi ha coses que no corresponen al Govern de la Generalitat.

En aquesta línia, de compromisos precisos només en vull prendre un, ara. Hi ha un punt concret en el qual sí que vull an-

unciar un compromís molt precís, que és el que fa referència a l'eix transversal. I ho faig per una raó : perquè hi ha —i no vull que ja hi sigui— un sentiment, en determinades comarques de Catalunya, que els Jocs Olímpics els pagaran elles, i que, per exemple, els cinturons de Barcelona es faran a canvi d'un retardament en algunes obres bàsiques i fonamentals d'infraestructura en la resta del país i, d'una manera molt especial, l'eix transversal, que ja he dit abans que és molt decisiu de cara a l'estratègia d'un bon equilibri territorial de Catalunya. És a dir que un dia amb tres quarts d'hora es pugui anar de la Jonquera a Vic i que un dia amb seixanta-cinc o setanta minuts es pugui anar de la Jonquera a Manresa, això, de cara a aquestes comarques, i després cap a Lleida, això és absolutament decisiu.

Per tant, jo vull dir el següent : iniciarem el tram Vic-autopista A-7 de l'eix transversal el primer d'octubre de 1990. Mentrestant haurem acabat el tram Aguilar de Segarra-Rajadell i l'haurem connectat amb la variant nord de Manresa. I el propòsit és, després, atacar molt ràpidament —però aquí ja no preciso— el tram Manresa-Vic. Naturalment, això és un compromís que, per al seu compliment, està subjecte, per part meua, a la situació que hi hagi després de les eleccions de l'any que ve. La resta de l'eix transversal —he fet aquesta referència al tram Manresa-Vic— s'haurà de començar després del 92, però no puc fer ja previsions sobre això, seria anar, evidentment, massa enllà.

Pel que fa a les comunicacions ferroviàries, hem de fer tot el que puguem perquè el TGV arribi a Barcelona, i que vagi cap a València, i, probablement convindrà que vagi cap a l'interior d'Espanya, però la línia Barcelona cap a València també ens és molt essencial per al nostre desenvolupament. I jo crec que, a més, per al desenvolupament espanyol, perquè està molt clar que, per tota una sèrie de raons que desborden Espanya, hi ha una recuperació molt gran de la Mediterrània occidental, i això dintre del desenvolupament espanyol es nota també amb l'empenta que porta justament la costa mediterrània espanyola. Això, aquest TGV fins a Barcelona i fins a València, evidentment no ha estat massa ben rebut per l'Administració central, però no vol dir que no pugui canviar de criteri i jo crec que ho farà. Catalunya —com ja he dit— estaria en condicions de finançar en part aquest projecte; però, en tot cas hi haig d'insistir —ho repeteixo—, perquè el que he dit abans del paper decisiu de les autopistes connectades amb Europa i la seva influència en el progrés econòmic català també és vàlid per a un ferrocarril ràpid i d'ample europeu.

Després hi ha algunes altres grans obres d'infraestructura pendents que també els vull recordar. La més important —i, a més, de molt segura execució, perquè ja s'hi comença a treballar— és la portada d'aigua al Camp de Tarragona i al Baix Penedès; això és un fet de transcendència realment històrica. Però Catalunya té altres grans dèficits —dos en vull assenyalar que cal cobrir— : l'un, el més evident de tots, és l'aeroport; evidentment, aquest és un tema que no depèn de la Generalitat, però hi hem d'insistir, en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, que hi té, com és lògic, un interès molt especial. I, l'altre tema que hem de tenir present és el del port de Barcelona, més que res perquè no acaba de tenir definits els seus objectius i perquè requerirà millores i ampliacions. En tot allò que depengui de la Generalitat farem el que se'ns demani per a la promoció d'aquestes dues grans infraestructures, evi-

dentment, sempre dintre de les nostres possibilitats, però farem el màxim que puguem.

He dit que voldria comentar un altre aspecte concret perquè vegin que, evidentment —i ho repeteixo—, n'hi ha molts que queden al marge, però perquè vegin l'orientació que prenem : l'altre aspecte concret, que volia precisar, és el de la política d'innovació tecnològica en el camp industrial. Si vostès volen, demà —si algú de vostès ho desitja— puc fer la mateixa explicació referent, per exemple, a agricultura i, probablement valdria molt la pena de fer-la, però els cansaria massa avui si, a més d'indústria, els parlés també d'agricultura. Estic a la seva disposició demà, si volen.

En la política industrial de la Generalitat, a part —i en això ara no entraré a fons— dels ajuts econòmics en forma de subvencions per a interessos, avals i altres suports econòmics, i a part també de la molt decisiva contribució que la Generalitat ha fet en la creació de terrenys industrials, cal assenyalar un primer fil conductor bàsic : el del suport a tot el que sigui innovació tecnològica i millora del disseny.

Vostès saben que fem tot el que podem per captar, no només capitals, sinó també tecnologia de fora. Fixin-se en la importància que concedim, per exemple —últimament n'hem concedit i hem fet tots els possibles per captar-los—, que Siemens, per una banda, i Kao, per una altra, creïn aquí, no una planta industrial, sinó un laboratori de recerca. Però amb això no n'hi ha prou; amb el que facin els estrangers, que, per altra banda, sempre hi ha el perill que, en aquest camp, facin poc perquè, de fet, ja ho fan en les seves seus d'origen. Per això —ho repeteixo—, donem tanta importància al que ha fet Siemens i Kao; o bé, per exemple, el trasllat —l'un procedent de Madrid, l'altre procedent d'Stuttgart— de dos serveis que ara està fent a Barcelona IBM. Però amb això no n'hi ha prou; no ens podem refiar, en aquest sentit, del que ens portin les firmes estrangeres i cal que potenciem la recerca, l'R+D, la recerca i el desenvolupament propis.

D'aquí ve que tenim un gran dèficit, sigui dit de passada, en això. Fixin-se, per exemple, que Nord-amèrica té —i ara ho cito de memòria— aproximadament, dedica a recerca més desenvolupament aproximadament el 2,8% del seu producte interior brut; i que la República Federal hi dedica el 2,4; i que Itàlia hi dedica l'1,3 o l'1,4; i que Anglaterra hi dedica l'1,5; i que nosaltres hi dediquem el 0,37. Però és més greu, encara —perdó, el 0,38—, és més greu, perquè resulta que Espanya hi dedica el 0,47. Què vol dir? Que si hi comptéssim Espanya sense Catalunya hi dedicaria el 0,53, o el 0,52 i nosaltres hi dediquem el 0,38.

Una altra cosa : a tot arreu, excepte al Japó, a la recerca més desenvolupament hi ha una aportació majoritària de l'Administració pública —excepte al Japó—; a Nord-amèrica és el 50-50; en els països europeus és d'un 40-60, aproximadament, a favor de l'Administració pública. Nosaltres... —a Espanya també, és 45-55, a favor de l'Administració pública— nosaltres, en canvi, és 63-37 a favor de l'empresa privada. Què vol dir? Que en aquest dèficit de R+D, que es produeix a Catalunya, és per un dèficit d'aportació pública en aquesta activitat que és tan decisiva per al desenvolupament del país —i això ens obliga a nosaltres a fer un esforç, i he de dir que el nostre Estatut, tal com avui s'està concebant, no està pensat, no està vist des de Madrid perquè nosaltres puguem fer ni competenci-

aliment ni, sobretot, financerament, aquest esforç. És un dels problemes greus que tenim plantejats.

Però, en tot cas, nosaltres ho farem, encara que, de fet, *stricto sensu*, no ens correspon fer-ho. Ajudarem a crear unitats de R+D a les empreses i, per altra banda també el que farem i estem fent és donar iniciatives com ara el Centre de Microelectrònica, el Centre de Nous Materials, el Laboratori General d'Assaigs i Investigacions, en el qual la Generalitat haurà invertit, quan estigui acabat, 6.000 milions de pessetes. Tot això està sobre la B-30, com hi estan molts dels terrenys industrials que la Generalitat sola, o en col·laboració amb altres institucions, ha condicionat, i d'aquí que es pugui parlar amb propietat d'una àrea tecnològica del Vallès.

Però, naturalment, hi ha més fora del Vallès. Hi ha el Centre de CAD/CAM de Barcelona, hi ha l'Institut de Tecnologia, hi ha els centres de transferència tecnològica entre les universitats i les empreses, hi ha el Centre de Sistemes Numèrics, que hem fet en col·laboració amb la UNESCO, etcètera.

Potenciar tot això és donar eines a la nostra indústria, i aquesta marca una línia d'acció per als anys que vénen, com també la marca en el camp de l'agricultura.

Afegim-hi que ens cal estimular el disseny, que hem fet però que hem de continuar fent, i més, a través, en bona part, de la Fundació BCD, però a través de la futura Escola també de Disseny Tèxtil, i a través de la mostra de disseny industrial.

Afegim-hi que, a més, s'ha de fer un esforç, que ja fem, per apropar tot això a les empreses a través del Servei d'Assessorament d'Innovació Tecnològica, que funciona a través del CIDEM.

I ara, sobre això, els vull explicar un aspecte, al meu entendre capital, del concepte que el Govern té de la innovació tecnològica. És un concepte que hem tingut ja de fa temps. Hi ha hagut moments que molts han apostat, quasi messiànica, per l'alta tecnologia. I, és evident, que és bo que en el que està al nostre abast nosaltres mirem d'estar presents en el camp de l'alta tecnologia, però nosaltres no ens podem fer massa il·lusions sobre les nostres possibilitats en aquest camp. I, per altra banda, hem de comprendre que el nostre progrés econòmic i la creació de llocs de treball no depenen de la més alta tecnologia en ella mateixa, sinó de la nostra capacitat d'aplicar la nova tecnologia, alta i no tant alta, a la indústria, diguem-ne, més habitual, a la metallúrgia, al tèxtil, a l'agroalimentària, al paper, a les arts gràfiques, a la confecció, als mobles, etcètera; és a dir, a la indústria que, justament, hi ha més a Catalunya.

O sigui que la nostra política ha estat i serà que és bo afavorir l'aparició de noves empreses en el sector d'alta tecnologia —i algunes n'apareixen, i algunes d'elles amb ajut directe de la Generalitat—, però que, sobretot, el que cal és reforçar els sectors que són, alhora, dinàmics i incideixen en grans mercats com els que acabo de dir.

Per altra banda, i a risc també de cansar-los, encara els vull explicar un altre concepte nostre que ha inspirat la nostra acció en el passat i que la inspirarà en el futur. Es parla molt de terciarització i que convé que a Catalunya s'incrementi més el terciari. La nostra resposta és que sí i que no, és a dir, és cert que a Catalunya el percentatge del terciari és una mica baix; també és cert que en l'economia moderna els serveis juguen un paper cada cop més important, però també creiem que, en el nostre

cas concret, el que en podríem dir l'epicentre del creixement, també del creixement dels serveis, és la indústria.

Lògicament —i convé que sigui així— els serveis creixeran més que la indústria, però en una part molt important ho faran com a conseqüència del creixement industrial, que serà el nostre principal element inductor. Aquesta concepció de la nostra economia i del seu creixement, que em plauria molt que pogués ser discutida demà, ha inspirat la nostra acció en el passat i l'inspirarà en el futur.

Caldria afegir algunes coses més a aquesta explicació sobre tecnologia. Per exemple, parlar-los de la Societat d'Investigacions Minaires, que, per cert, ens ha sorprès a tots pels excel·lents i ràpids resultats que ha obtingut; o l'orientació que mirem de donar, o simplement ajudar —perquè no oblidin que les universitats són autònomes—, a determinades iniciatives universitàries que relliguen la introducció de tecnologia i el treball de l'alumne a les empreses, en la línia que fan amb molt d'èxit algunes universitats europees. I finalment, com els deia, estic a la seva disposició, si demà ho desitgen, que una explicació d'aquest tipus la faci també sobre altres sectors de l'activitat del Govern.

He dit, doncs, els nostres dos grans objectius : progrés del país i promoció i benestar de les persones.

Per concepte de país, per filosofia política i per conviccions morals sempre hem cregut que, en darrer terme, la valoració d'un sistema, d'una doctrina i d'una política depenia del benefici material i espiritual que en deriva per a les persones concretes. Ho he dit abans, ho repeteixo. I aquesta és la posició del Consell Executiu i dels partits que l'integren. Per això hem procurat no caure en l'abstraccionisme. Ens hem de preguntar sempre, tots, què els passa als homes i dones concrets, què els passa a les persones? Per altra banda ara tenim un perill, un perill nou, que és el triomfalisme petulant d'uns quants; d'uns quants que poden ser molts, perquè molts són els que es beneficien i es beneficiaran del progrés del país. I alguns se'n beneficiaran i se'n beneficien molt. I això pot crear una imatge d'eufòria que no respongui exactament al que és la realitat de tot el país. Perquè aquests —ho repeteixo— són molts, però no són tots.

Per totes aquestes raons entenem que el bloc constituït, fonamentalment, per ensenyament, sanitat, cultura —ara no en el sentit de continguts nacionals, sinó de realització i atenció personals—, habitatge popular, transports públics, entorn i medi ambient, esport, lleure, que aquest bloc és el que determina el nivell social d'un país.

A aquelles preguntes que abans feia : la població té més salut, té més habitatges, té més possibilitat de comunicar-se, etcètera? podem donar —el Govern creu que pot donar—, almenys parcialment, i si no en tots, en la majoria de casos, una resposta positiva.

Les xifres ho confirmarien. Però, en aquest cas, com en tots, però més que en d'altres, ens podem lliurar a dos tipus d'exercici : dir que s'han fet moltes coses, que s'han fet moltes places escolars, que s'han fet més de 160 polisportius, que s'han creat 36 nous centres d'assistència primària, es pot dir això; i també es pot dir que encara en falten moltes, de coses : que, com a mínim, ens falten 20.000 places universitàries, que ens falten moltes residències per a gent gran, que ens falten biblioteques a moltes poblacions. I les dues coses són veritat; és la

vella història del vas mig ple o del vas mig buit; podem discutir tant com vulguin. Avui em sembla que no val la pena que ho fem, ho podem fer demà, si ho volen, a sollicitud seva. Avui el que vull és subratllar que continuarem dedicant el màxim possible de recursos a aquest bloc d'activitats de benestar social.

Vull fer una referència explícita a un tema que tothom reclama, però que el reclama contradictòriament. És el del medi ambient, el de la millora de l'entorn. Vivim en una societat moderna, desenvolupada, industrialitzada, que hem de fer compatible amb la qualitat de vida i amb l'aprofitament racional i la conservació, al mateix temps, dels recursos naturals. Una societat com la nostra, industrialitzada i amb voluntat de ser capdavantera en els processos d'innovació i d'adaptació tecnològica ha de dotar-se dels mecanismes de correcció dels efectes negatius que pot generar el progrés. I també aquest és un terreny on es poden contraposar els resultats brillants, fins i tot brillants, del sanejament d'aigües i de la neteja de platges, amb la insuficiència d'abocadors, amb l'excés de sorolls, amb la contaminació atmosfèrica. En tot cas, i malgrat la conflictivitat que sol comportar, el Govern de la Generalitat incrementarà la seva acció en aquest camp, decisiu alhora per al progrés econòmic i per al benestar dels ciutadans.

Hi ha dos aspectes concrets més del benestar social que vull subratllar especialment. L'un és el d'aquest mateix benestar aplicat al camp, i especialment a les comarques més subequipades. Afecta poca gent i fàcilment aquesta gent pot ser oblidada, i ells ho temen. Continuem tenint masies sense telèfon i sense llum, pobles sense prou aigua de boca; moltes cases de poble sense confort. Aquesta gent també forma part del país. I un altre aspecte que vull subratllar una vegada més —i potser serà la tercera vegada que ho faig en aquest discurs— és el dels que pateixen un *handicap* per edat, malaltia o minusvàlua, o bé el dels que per causa d'un atur molt llarg han esdevingut marginals, o dels drogaaddictes. Cal que els digui que en tots aquests camps som lluny de fer tot el que caldria fer? Cal que els digui, a més, que no resoldran aquests problemes d'avui per l'endemà? No cal, em sembla.

Concretament en això, a què ens comprometem? I ho faig, conscient, a més, d'això que he dit abans : que és un camp en el qual mai no es fa prou. Ens comprometem, primer, a no utilitzar aquests problemes políticament. Voldria subratllar-ho : a no utilitzar aquests problemes i aquesta gent políticament.

Ens comprometem, segon, a no oblidar-los, i ens comprometem, tercer, a incrementar les partides pressupostàries. Segur que ens diran que les incrementem poc. He dit simplement que ens comprometem a no utilitzar-los políticament, aquesta gent, a no oblidar-los i a incrementar, en tot el que puguem, les partides pressupostàries.

Serà un tema de crítica fàcil —ho és sempre, i més en el cas de la Generalitat que té un pressupost molt limitat— però vull deixar clar que la Generalitat procurarà assumir tant com pugui les seves responsabilitats en aquests camps. He dit «les seves», i vull subratllar-ho : «les seves», no les d'altres, de responsabilitats; les seves responsabilitats en aquests camps.

Dit això torno al que deia fa una estona, deia que per concepte de país, i per altres coses, el Consell Executiu ha donat una atenció prioritària a aquestes activitats. Pensin, per exemple, repeteixo, que l'ensenyament representa el 50% del Pressupost

de la Generalitat, o que les inversions per a la rehabilitació d'habitatges populars han pujat més de 3.000 milions anuals contra menys de 300 abans del traspàs de competències. O que les inversions en el metro de Barcelona i en el seu entorn han representat 7.000 milions durant aquesta legislatura.

Tot això respon a una exigència de justícia, però també al propòsit de facilitar el consens social. Respon al propòsit de crear la sensació —i que això sigui veritat i que no sigui només una cosa d'aparador— que tothom forma part del país, que ningú..., respon al propòsit que ningú no pugui pensar que no forma part del país, que ningú no pugui pensar que no en forma part per idees polítiques o per creences religioses, per qüestions lingüístiques, o per situació social, per allunyament geogràfic o per qualsevol risc de marginació.

Quan diem que volem tenir un sentit i una visió global del país, volem dir que volem procurar —i segur que quedarem ençà del que són els objectius—, volem procurar que tota aquesta gent sigui tinguda en compte i atesa tant com puguem.

Això és un dels objectius per als propers cinc anys, el del creixement i la modernitat n'és un altre, el del constant reforçament de la societat civil un altre, i, finalment, hi ha aquest objectiu, el de l'enfortiment de la identitat nacional i de la cohesió interna del poble català. En tots aquests camps hi ha molt a fer encara, però jo crec que són objectius que tenim a l'abast, i entre d'altres coses ho crec perquè el que hem fet durant els set anys darrers n'és penyora, d'això, m'anima a creure-ho, tot i que no podem ignorar dos *handicaps* seriosos i que podrien ser encara més greus del que realment ja són : un finançament —no solament de la Generalitat, sinó de les institucions catalanes i del país en general— inadequat per als requeriments d'una societat moderna i dinàmica, i una situació institucional precària i preocupant. Són dos *handicaps* que posen en perill el nostre projecte nacional, el nostre projecte econòmic i el nostre projecte social. Per tant, situar al nivell adequat aquests dos aspectes tan transcendents és un objectiu bàsic, és un objectiu de significació nacional per als propers anys.

Però, malgrat això, crec que d'aquí al 1992 podem donar un gran salt endavant en aquesta línia d'aquests cinc objectius que he dit. Un gran salt endavant al servei de la nació catalana, al servei de la societat de Catalunya i al servei de les persones, dels catalans. Són aquests tres —la nació, la societat, les persones—, són els tres grans àmbits de preocupació, d'acció i de responsabilitat. Crec, els ho dic a vostès, senyores i senyors diputats però voldria fer-ho arribar a tot el país també, crec que ens trobem en un bon moment marcat pel dinamisme de la nostra societat, en un moment en què, si sabem deslliurar les nostres energies i orientar-les bé, podem mantenir i incrementar la nostra línia de progrés. Catalunya ha donat durant els darrers anys un exemple d'estabilitat i de progrés; ha donat un exemple d'estabilitat i de progrés. Ha estat pionera de molts plantejaments que després s'han estès fora del nostre àmbit; ha consolidat el seu model de societat. És el conjunt de coses, malgrat les preocupacions institucionals que tenim, és el conjunt d'aquestes coses el que fa la força de Catalunya i que li confereix possibilitats reals per afrontar bé aquest gran repte que tenim.

Demà parlarem amb tot el detall que vostès vulguin —i vostès ja saben que a mi el detallisme m'agrada, o sia que podem entrar a fons, si ho volen, en aquesta línia dels fets molt

concrets—, parlarem demà, dic, del que avui no he plantejat o he plantejat poc, ja ha estat prou llarg el discurs, no podia plantejar més coses. Avui, però, he preferit que quedin clares les grans línies del que hem fet; clars també els nostres actius i els nostres passius, els nostres plens i els nostres buits com a Govern i com a país, i clares les direccions d'actuació durant els propers anys. I també he volgut que quedés clara, davant de vostès i davant de tot el país, la nostra reivindicació, la reivindicació que, per desgràcia —i esperem que no l'haguem d'accentuar en el futur—, aquesta reivindicació a la qual, per desgràcia,

no podem renunciar, i que al mateix temps quedi clara la nostra voluntat en tot, d'equilibri, de diàleg i de convivència, i clara la nostra confiança en l'energia, en la solidesa i en les possibilitats del nostre país.

Moltes gràcies per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, Molt Honorable senyor President. Caldrà ara procedir a suspendre la sessió per reprendre-la demà a les deu hores del matí.

Se suspèn la sessió.

(És un quart de dues del migdia i cinc minuts.)

MANUAL PARLAMENTARI

Publicacions del Parlament de Catalunya
21,5 x 17 cm.

Col·lecció de fulls intercanviables i actualitzables amb les referències de consulta més freqüent per al treball parlamentari.

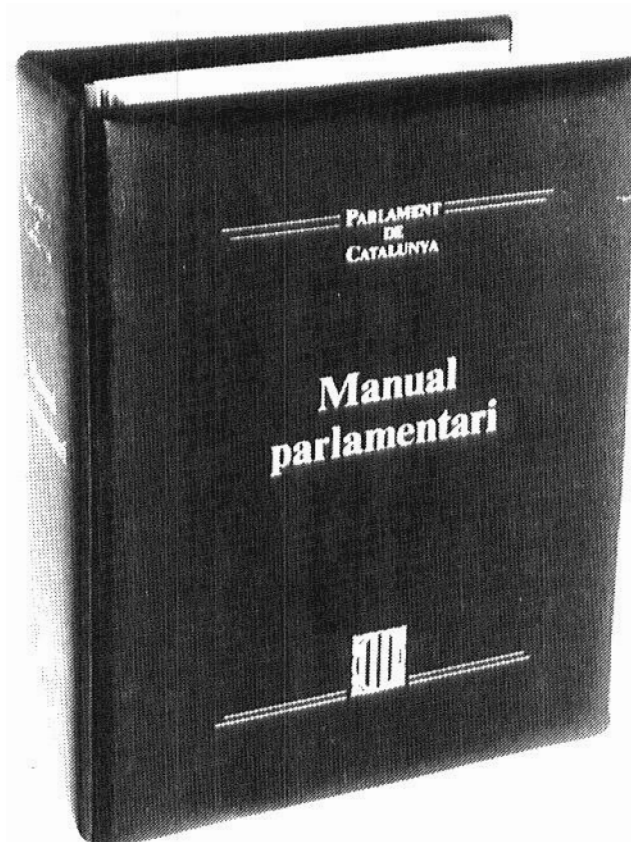
Cada full porta en lloc destacat l'índex de la secció, la subsecció i l'apartat a què pertany, i, si escau, un número de foli, de manera que no hi hagi dubtes quant a la seva col·locació.

L'obra consta de :

- Arxivador de plàstic termosoldat estampat en or i amb anelles, amb capacitat per a 500 fulls.
- Separadors de seccions de cartolina plastificada.
- Blocs de fulls corresponents a una secció o una subsecció tancats en bosses de plàstic soldades.

SECCIONS

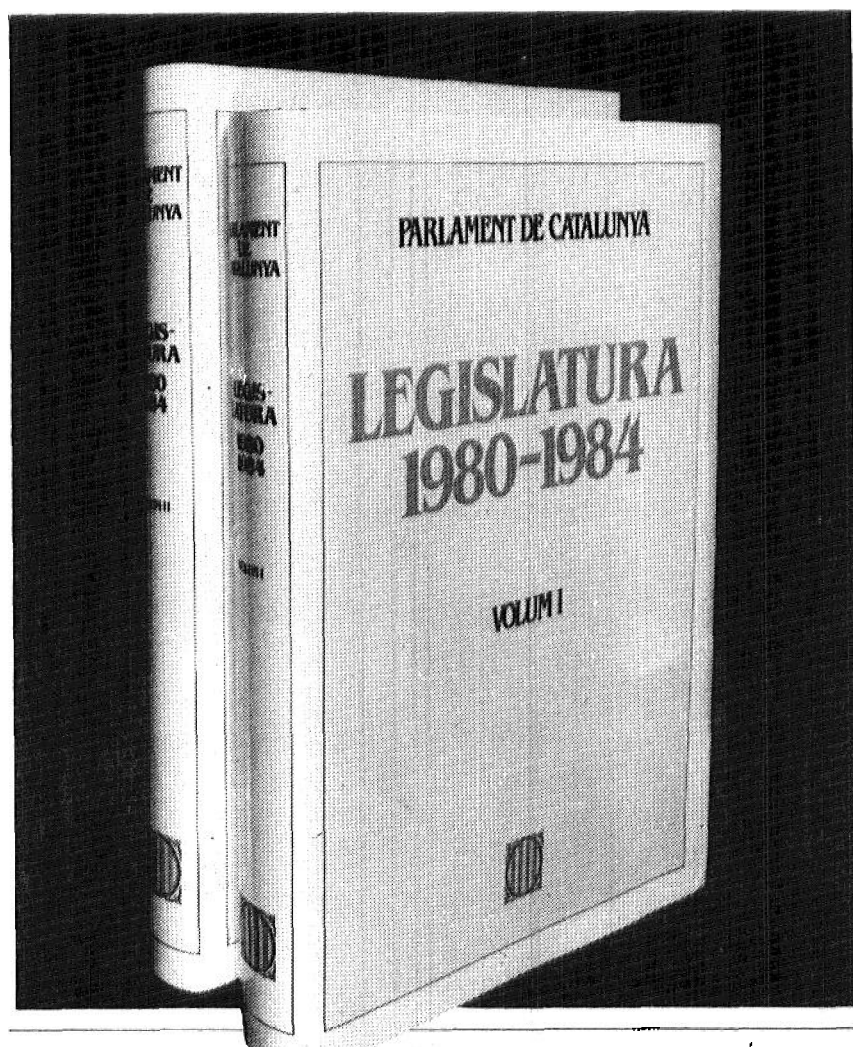
- Normes bàsiques
 - Constitució Espanyola
 - Estatut d'Autonomia de Catalunya
 - Lleis de Desenvolupament Bàsic de l'Estatut
 - Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament
 - Lleis Orgàniques de l'Estat
- Els Diputats i els Grups parlamentaris
 - Resultats Electorals
 - Diputats de la Legislatura Actual
 - Grups Parlamentaris
- Els òrgans de la Cambra
 - El Ple del Parlament
 - El President i la Mesa del Parlament
 - Junta de Portaveus
 - Diputació Permanent
 - Comissions Parlamentàries
 - Comissions permanents legislatives
 - Comissions permanents no legislatives
 - Comissions de legislatura
 - Comissions creades per llei
 - Comissions d'investigació
- Règim i govern interior i serveis del Parlament
 - Estatuts de Règim i Govern Interior
 - Normes Complementàries de Règim Interior
 - Horaris Generals i Calendari Parlamentari
 - Organigrama dels Serveis del Parlament
 - Gabinet de Presidència
 - Oficialia Major del Parlament
 - Serveis Generals
 - Servei d'Òidoria de Comptes i Caixa
- El treball parlamentari
 - Resum de Dades del Treball Parlamentari
 - Índex de Tramitacions
 - Referència dels Textos Aprovats en Anteriors Legislatures
- Directori institucional
 - Generalitat de Catalunya
 - Administració de l'Estat a Catalunya
 - Principals Serveis d'Administració Local de Catalunya
 - Altres Institucions de Catalunya
 - Institucions i Administració Central de l'Estat
 - Parlaments i Govern Autònoms
 - Organismes Internacionals

PREUS

	PTA
— Obra completa, amb els 457 fulls editats fins ara	1.500
— Arxivador	200
— Joc de separadors	60
— Blocs de fulls disponibles:	
A.1 Constitució Espanyola (i Índex analític)	220
A.2 Estatut d'Autonomia (i Índex analític)	100
A.3 Lleis de Desenvolupament Bàsic (Conté: A.3/1 Llei del Parlament, el President i el Consell Executiu de la Generalitat (i Índex analític) A.3/2 Llei del Consell Consultiu de la Generalitat (i Índex analític) A.3/3 Llei del Síndic de Greuges (i Índex analític) A.3/4 Llei de la Sindicatura de Comptes (i Índex analític) A.3/5 Llei de Finances Públiques de Catalunya (i Índex analític) A.3/6 Llei de Normalització Lingüística a Catalunya (i Índex analític)	280
A.4 Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament (Conté: A.4/1 Reglament del Parlament de Catalunya A.4/2 Apèndix del Reglament del Parlament A.4/2.1 Normes interpretatives o supletòries dels articles del Reglament del Parlament A.4/2.2 Normes supletòries dels preceptes del Reglament del Parlament A.4/3 Índex analític del Reglament del Parlament i de l'Apèndix del Reglament)	150
A.5 Lleis Orgàniques de l'Estat (Conté: A.5/1 Ley Orgánica 2/1979, de 3 de octubre, del Tribunal Constitucional, i Índex analític)	75
B.2 Diputats de la Legislatura Actual (Edició 01.12.84)	420
B.2 1. ^a actualització (01.03.86)	45
C. Els òrgans de la Cambra	75

LEGISLATURA 1980 - 1984

Publicacions del Parlament de Catalunya

Barcelona, 1986.

2 volums.

1.006 pàgines.

ISBN 84-505-4739-3, obra completa

Preu : 3.500 PTA

Obra que resumeix el treball i el funcionament del Parlament en la legislatura 1980-1984. Conté les dades biogràfiques i parlamentàries dels diputats, la composició i el treball dels òrgans de la Cambra, el text de les lleis, les resolucions i les mocions aprovades, amb la referència detallada de llur tramitació i de totes les altres tramitacions : interpellacions, preguntes, etc.

Aquesta obra ha estat concebuda justament per poder estalviar, en la major part dels casos, la consulta a les col·leccions del *Butlletí Oficial* i del *Diari de Sessions*. Només caldrà recórrer-hi quan es voldrà conèixer el contingut concret d'un document de tràmit o d'una intervenció parlamentària.

L'obra conté, al final, un índex analític que classifica per conceptes, ordenats alfabèticament, totes les tramitacions i les actuacions parlamentàries amb la referència a l'epígraf de l'obra on poden ser localitzades.

ÍNDEX DE SECCIONS

I. ELS DIPUTATS I ELS GRUPS

- a) Resultats electorals
- b) Els Diputats de la primera legislatura
- c) Els Grups parlamentaris

II. ELS ÒRGANS DE LA CAMBRA

- a) El Ple del Parlament
 - a.1) Dades generals
 - a.2) Treball del Ple per sessions
- b) El President i la Mesa del Parlament
 - b.1) El President del Parlament
 - b.2) La Mesa del Parlament
- c) La Junta de Portaveus
- d) La Diputació Permanent
- e) Les Comissions parlamentàries
 - e.1) Dades generals
 - e.2) Comissions provisionals
 - e.3) Comissions permanents legislatives
 - e.4) Comissions permanents no legislatives
 - e.5) Comissions de legislatura
 - e.6) Comissions creades per Llei
 - e.7) Comissions d'investigació

III. L'AUTONOMIA DEL PARLAMENT

- a) Autonomia reglamentària
 - a.1) Normes provisionals
 - a.2) El Reglament
 - a.3) Modificacions al Reglament
 - a.4) Acords interpretatius i normes supletòries del Reglament
- b) Autonomia administrativa
- c) Autonomia pressupostària
 - c.1) Pressupostos
 - c.2) Diputats interventors
 - c.3) Liquidació dels Pressupostos

IV. LA FUNCIÓ LEGISLATIVA

- a) Dades generals
- b) Llei aprovades
- c) Projectes i Proposicions de Llei retirats, decaiguts o rebutjats

V. LA FUNCIÓ D'IMPULS DE L'ACCIÓ POLÍTICA I DE CONTROL DEL GOVERN

- a) Elecció de President de la Generalitat
- b) Mocions de censura i qüestions de confiança
- c) Resolucions
 - c.1) Dades generals
 - c.2) Resolucions aprovades
- d) Mocions
 - d.1) Dades generals
 - d.2) Mocions aprovades
- e) Interpellacions
- f) Preguntes
- g) Tramitacions retirades, decaigudes o rebutjades

VI. ALTRES FUNCIONS

- a) Funció electiva
- b) Iniciatives davant les Corts Generals i el Govern de l'Estat
- c) Actuacions davant el Tribunal Constitucional

VII. ALTRES ACTIVITATS I RÈGIM INTERIOR

- a) Altres activitats del Parlament
- b) Règim interior del Parlament

VIII. ÍNDEX ANALÍTIC

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

1. — La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
2. — La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
3. — El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
4. — L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

carrer núm.

telèfon població

districte postal

desitja subscriure's al { ☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA
☐ { BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA i al
DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA
(subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions impreses adjuntes, a partir del dia de de

fins al dia 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia

per núm. la quantitat de pessetes

(gir/xec al portador)

....., de de 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament
Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona